

obzornik

glasilo delovne organizacije

Naš sedanjí gospodarski trenutek

Smo že v drugi polovici leta, s katerim se končuje sedanje srednjeročno plansko obdobje in v katerem naj bi intenzivno pripravljali nove srednjeročne planske dokumente. Obenem smo že zaključili prvo polletje — o rezultatih Bresta podrobno pišemo na drugi strani — stanje gospodarskih gibanj v Jugoslaviji, Sloveniji in na Brestu pa je resno in zaskrbljujoče.

Ne dosegamo namreč skoraj nobenega od zastavljenih ciljev: obseg proizvodnje ni na načrtovani ravni, izvoz je manjši od plana, prodaja na domačem trgu strmo pada, inflacija načenja še tiste dobre rezultate, ki jih posamezni kolektivi dosežejo, dohodek oklestijo obresti... Osební dohodki sicer nominalno rastejo, realno pa življenjski standard delavcev močno pada in resno ogroža motiviranost za boljše delo in prizadevnost.

NAJBOLJ ŽGOČI PROBLEMI

Še najbolj je kritično stanje v pohištveni industriji. V prvih štirih letošnjih mesecih je proizvodnja v jugoslovanski pohištveni industriji padla za več kot dva odstotka, po nepopolnih podatkih pa je v šestih mesecih padla kar za okoli 10 odstotkov. Pohištvo postaja luksuz — gledano skozi cene — saj je za opremo povprečnega dvosobnega stanovanja treba odšteti že skoraj sto starih milijonov dinarjev. Ker so kreditni pogoji — 60 odstotni plog in visoke 73 odstotne obresti — za občane težko sprejemljivi, odpade več kot 80 odstotkov sicer

močno opešane prodaje na gotovinske nakupe.

V tem času se uveljavlja tudi nelojalna konkurenca: prodaja na kredit brez pologa, kredite dajejo brez obresti, popusti znašajo tudi do 50 odstotkov. Kdo pokriva te izpade dohodka tem delovnim organizacijam? Kljub temu pa smo priča temu, da se zaloge pohištva najbolj kopičijo prav v tistih tovarnah, ki se gredo nelojalno konkurenco.

Na Brestu bi v tem trenutku lahko opredelili štiri zelo alarmantne probleme:

— načrtovanega obsega proizvodnje ne dosegamo;

— tudi načrtovanega izvoza in fizičnega obsega prodaje na domačem trgu ne dosegamo;

— proizvodnja ivernih plošč je ogrožena;

— poslujemo z dragimi »tujimi« sredstvi.

Da ne dosegamo fizičnega obsega proizvodnje, je več vzrokov: izreden mraz v začetnih mesecih, oskrba proizvodnje (posebno kooperacija) je motena, nepravčasno lansiranje proizvodnje, slaba organizacija proizvodnje in odnos do dela. Na vseh teh področjih je nujno potrebno stanje popraviti, če hočemo, da se v drugem polletju stvari izboljšajo. Do kraja je treba zaostriti odgovornost pri vseh, ki so odgovorni za nemoten proces proizvodnje.

En del izpada izvoza je povezan s tem, da ne dosegamo načrtovane proizvodnje, en del zaradi časovnih zamikov v odpremah — nespoštovanju rokov in kvalitete, nekaj pa tudi zaradi slabšega povpraševanja kot smo ga pričakovali. Predvsem kupci na konvertilnem tržišču še naprej zahtevajo znižanje naših cen. To zelo resno ogroža izvoz nekaterih izdelkov, saj dosegamo slabo dohodkovnost zlasti pri ploskovnem pohištvo, ivericah, žaganem lesu in tapetniških garniturah.

V drugem polletju smo primorani storiti vse, da pri kvaliteti in odpremnih rokih ne delamo napak in malomarnosti, sicer načrtovanega izvoza ne bo moč uresničiti; izpad izvoza moramo vsaj zmanjšati na najmanjšo možno mero.

PROIZVODNJA IVERNIH PLOŠČ JE V TEŽKI KRIZI

Ocenjujemo, da bodo vsi proizvajalci ivernih plošč v Sloveniji dosegli za okoli 9 odstotkov nižji fizični obseg proizvodnje. Še naprej naraščajo cene energije, surovin, repromaterialov in transporta, povečan je uvoz iverk v Slovenijo in v druge republike skozi kompenzacijske in dodelavne posle, pojavlja se nelojalna konkurenca v izvozu ivernih plošč. Polletne izgube bodo pri štirih proizvajalcih ivernih plošč — Meblo, GLIN Nazarje, Lesna, Brest — dosegle po dosedanjih ocenah blizu 50 milijard starih dinarjev (v TOZD Iverka na Brestu je 10,8 milijarde dinarjev izgube).

Vzroke za takšno stanje lahko v glavnem poiščemo v dejstvu, da povečanih cen vhodnih materialov nismo mogli prenesti v ceno iverke, ker so kupci naših plošč — proizvajalci pohištva — tudi v težkem položaju.

Za razvozlanje tega težkega problema tečejo intenzivni razgovori na več relacijah — z INA Nafto Lendava glede cen lepila, z gozdarji glede cen lesa za iverko in s kupci naših plošč glede izpolnjevanja samoupravnega sporazuma o skupnem prihodku. Pri vseh teh prizadevanjih nam je v neposredno pomoč splošno združenje lesarstva Slovenije in republiški komite za industrijo.

Od uspešnega razreševanja teh vprašanj z vsemi člani v tej republiki je odvisno, ali bomo v naslednjem obdobju uspešno splavali iz teh težav in proizvodnjo ivernih plošč spet spravili v ugodnejše okvire. Pri tem ne gre zanemariti naših obveznosti in dolžnosti — zagotavljanje dobre kvalitete, manj zastojev, doseganje načrtovane proizvodnje in odpreme in tako naprej.

V NAŠEM POSLOVANJU PREVEČ »TUIH« SREDSTEV

Poslovanje z dragimi »tujimi« sredstvi predstavlja gotovo enega od temeljnih problemov gospodarjenja na Brestu. V času, ko obrestna mera ali cena denarja strahovito raste in ob dejstvu, da si 84 odstotkov naših potreb po obratnih sredstvih sposojamo, če naj sploh normalno poslujemo, predstavlja ta strošek glavno breme in poglavitni vzrok za relativno slabe rezultate, ki smo jih dosegli v prvem polletju.

V prvem polletju predstavljajo obresti blizu 67,5 milijarde starih dinarjev. Vsi izplačani neto osebni dohodki pa znašajo v šestih mesecih skupaj 48,5 milijarde ali bruto 65,3 milijarde din (lansko leto je bilo razmerje takšno: neto osebni dohodki za šest mesecev 25 milijard, bruto osebni dohodki 34,5 milijarde, obresti pa 20,5 milijarde dinarjev).

Ob dejstvu, da inflacija narašča, da narašča tudi obrestna mera, da dohodek ne more loviti inflacije, da zaradi tega ni moč izločati več lastnih sredstev za obratne namene (niti ne za investicije), se vrtimo v začaranem krogu: večje obresti, manjši dohodek, manj možnosti za obratna in osnovna sredstva (investicije), manj možnosti za nove dohodkovne programe, manj sredstev za osebne dohodke, manj motivacije, slabša proizvodnja...

In tako v bistvu capljamo na mestu — stalno na robu brezna.

Razrešitev vprašanja obratnih sredstev se pred Brest sedaj postavlja z večjo ostrino kot kdajkoli doslej. Uspešno reševanje tega problema bo največja sana-

cija v dolgoročnem razvojnem pogledu.

Sedanja gospodarska politika — posebno kreditno monetarna — pa v tem smislu ne daje realnega optimizma niti poročstva, da bi z našimi notranjimi ukrepi v okviru delovne organizacije v kratkem času to sanirali, zato bo drugo polletje še težje in zahtevnejše.

KAKO NAPREJ?

Treba pa je priznati, da opisani štirje glavni problemi v našem gospodarjenju niso osamljeni. V vsakem delovnem okolju je mogoče delovne učinke in rezultate kakovostno in količinsko izboljšati. Prav v tem kriznem času moramo krepiti zavest, da tudi vsak izmed nas lahko prispeva k izboljšanju stanja. Zato ne smemo pristati na pojave malodušja, nemoči in brezizhodnosti, pa čeprav je res, da je precej glavnih vzrokov za nenehno siromašenje gospodarskih organizacij — ali gospodarstva v celoti — v realnem zmanjševanju njegovega premoženja, od amortizacije in obratnih sredstev do akumulacije.

Eden izmed glavnih vzrokov za to je gotovo dejstvo, da je delež gospodarstva v družbenem proizvodu samo 58 odstotkov. Če se tu stvari ne spremenijo in se materialna podlaga samoupravljanja — to pa je višina deleža sredstev, s katerimi razpolagajo delavci — ne bo okrepila, ni mogoče pričakovati naglega oživljanja proizvodnje niti učinkovitega gospodarjenja.

Predvidene spremembe predpisov na zunanje trgovinske področju, ki bodo, kot kaže, začele veljati z novim letom, nam bodo prinesle dodatne težave. Te spremembe namreč ne bodo ustrezno vzpodbujale izvoza in izvoznika. Zato se za naše temeljne organizacije, ki so pretežno usmerjene v izvoz, odpirajo nova vprašanja, ki jih bo treba razreševati: obseg izvoza glede na nove zakonske rešitve ter vprašanje prodaje na domačem trgu, ki se čedalje bolj zapira.

Najnovejše spremembe cen ključnih prehrabnih proizvodov so še posebej prizadele življenjski standard delavcev in osebni dohodki na Brestu te spremembe le s težavo dohitavajo.

Tudi ta vprašanja so neposredno povezana z resnim položajem, v katerem smo se znašli...

Tone Kraševac

PODPIS NOVEGA SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O ZDRUŽITVI V SOZD. Junijski referendum o sprejemu novega samoupravnega sporazuma o združitvi in statuta SOZD Slovenijales je uspel v vseh njenih članicah. Na referendumu so se odločili za združitev tudi delavci INLESA iz Ribnice in tako postali 24. delovna organizacija — članica SOZD.

2. julija so predstavniki vseh članic slovesno podpisali novi sporazum, ki naj bo osnova za učinkovitejšo notranjo organiziranost SOZD. Na slovesnosti so bili poleg predstavnikov članic prisotni tudi vidni predstavniki družbeno političnega življenja mesta Ljubljane.

Težavno med številnimi čermi

OBRAČUN POLLETNEGA GOSPODARJENJA

Polovica poslovnega leta je za nami. Kakor je že v navadi, bomo tudi tokrat ocenili naše poslovanje v preteklih šestih mesecih. Za splošna gospodarska gibanja je letos značilna izredno visoka stopnja inflacije, ob njej pa visoke obrestne mere, ki so za nas še posebej boleče. Položaj prodaje na domačem in tujem trgu je čedalje težji, kar pomeni, da bomo morali v naslednjih mesecih reševati težave z zalogami in s tem v zvezi vse večjo nelikvidnost.

PROIZVODNJA

Obseg proizvodnje je pomemben kazalec uspešnosti poslovanja. Prvo polletje v tem pogledu ni bilo najbolj uspešno. Dosežena vrednost proizvodnje je 4.545.018.000 dinarjev, kar je 45,7 odstotka letnega načrta. Pri tem se še vedno pozna nizka raven proizvodnje v prvih treh mesecih, saj smo takrat dosegli le 21,6 odstotka letne načrtovane vrednosti. Primerjava vrednosti proizvodnje z lansko v enakem obdobju kaže 50-odstotno rast, kar je predvsem posledica vrednotenja po novih — višjih cenah. Fizično, merjeno v norma urah, je letni načrt za celotno delovno organizacijo dosežen s 46,3 odstotka.

V POHIŠTVU je vrednost proizvodnje dosegla 46,3 odstotka letnega načrta. Razlogi za to so še vedno v manjšem povpraševanju po ploskovnem pohištvu doma in tudi v tujini. Zato so serije majhne, čemur pa tehnologija tovarne ni prilagojena. Stalne težave so s slabimi materiali, posebno z žaganim lesom, iverkami in furnirjem, dobave iz kooperacije pa so neredne. Vsemu temu se pridružujeta še slabo in neodgovorno delo v proizvodnji ter odhajanje kvalificiranih delavcev, s čimer se že tako slaba kadrovska zasedba še slabša.

MASIVA je v prvem polletju dosegla 343.763.000 dinarjev vrednosti proizvodnje, s čimer za 2,2 odstotka zaostaja za načrtovano vrednostjo. Največji izpad proizvodnje je bil pri izdelavi miznih podnožij za izvoz. Tudi tu se pojavljajo težave z neredno dobavo materialov, predvsem vezanih plošč, naslonov in površinskih materialov.

ŽAGALNICA je ena od dveh temeljnih organizacij, ki se lahko pohvalita, da proizvodnja teče po načrtu. 416.895.000 dinarjev proizvodnje pomeni 52,7 odstotka letnega načrta. Velike zaloge hlodo-

vine so terjale ustrezne ukrepe, zato je proizvodnja na žagi stekla v treh izmenah. To pa pomeni več žaganega lesa, ki ga je potrebno prodati, saj si večjih zalog ni mogoče privoščiti. Stolarska je delala s polno zmogljivostjo. Zaradi velikih naročil je bilo potrebno celo nadurno delo, vendar so bili kljub temu nekateri dobavni roki zapozneli, predvsem zaradi slabe kakovosti vezanih plošč. Proizvodnja jelovega programa še ne teče po predvidevanjih, ker je potrebno strojni park še dopolniti.

V GABRU so zelo blizu načrtovani vrednosti proizvodnje, saj so dosegli 49,4 odstotka (556 milijonov 571.000 dinarjev). Že v prvem trimesečju so proizvedli vso količino omar za IKEA, čeprav je v načrtu predvidena proizvodnja čez vse leto. Ti izdelki so namreč nižje vrednoteni, zato je vpliv nižjih cen v krajšem obdobju večji. Tudi uvajanje novih tipov kuhinj je vplivalo na potek proizvodnje, kakor povsod pa so imeli tudi v tej temeljni organizaciji težave pri dobavi nekaterih reprodukcijskih materialov in izdelkih iz kooperacije.

Vrednost proizvodnje v IVERKI je precej pod načrtovano — 14 odstotkov. Glavni vzroki za nižjo proizvodnjo so velike okvare, ki spremljajo delo na Iverki že od zime dalje. Za pet mesecev je bilo načrtovanih 720 ur zastojev, bilo pa jih je 1267 ur ali 76 odstotkov več. V juniju je bil tudi redni letni remont.

TAPETNIŠTVO je s proizvodnjo pod načrtom. 405.471.000 dinarjev predstavlja 43,5 odstotka letnega načrta. Za proizvodnjo v drugem trimesečju je značilno veliko število različnih programov za izvoz, in sicer v majhnih količinah.

MINERALKA je druga temeljna organizacija, ki je načrtovano vrednost proizvodnje preseгла, in sicer za 31 odstotkov; dosežena vrednost je 430.534.000 dinarjev. Zaradi večjih naročil ladjedelnic

in za izvoz je delo potekalo v treh izmenah, občasno pa tudi ob prostih sobotah in nedeljah. Rast proizvodnje pa se bo v drugem polletju zaradi upadanja naročil umirila.

V JELKI je vrednost proizvodnje v tem obdobju 216.685.000 dinarjev; od tega pohištvene 117 milijonov 394.000 dinarjev in primarne 199.291.000 dinarjev. Pri pohištvu je letni načrt dosežen s 36,5 odstotka, v žagalnici s tesalnice pa z 49,7 odstotka, kar skupno pomeni 42,4 odstotka. Zastoji na žagi in v tesalnici, ki so nastali v prvem trimesečju, so skoraj v celoti nadomeščeni z večjo proizvodnjo v kasnejših mesecih, pohištvena proizvodnja pa ne gre po načrtih in željah. Vzroki temu so v nepravčasni dobavi okovja iz uvoza ter presusmeritvi proizvodnje v izdelavo opreme po naročilu za razne objekte in v kooperacijo z drugimi temeljnimi organizacijami. Manjša vrednost proizvodnje je tudi posledica izdelave programov za izvoz v prvih treh mesecih, ker je bila dosežena cena bistveno nižja od cen za domači trg.

STROJEGRADNJA, ki organizacijsko deluje v temeljni organizaciji Pohištvo, se je v drugem trimesečju preselila v ustrezne prostore v Podskrajnik. Dokončana proizvodnja predstavlja 22-odstotno izpolnitev letnega načrta. Delen vzrok zaostanka je v selitvi, ki je bila kasneje, kot so predvidevali. Glede na dinamiko proizvodnje, ki je vsekakor specifična, pa je realno pričakovati, da bo letni načrt v celoti izpolnjen.

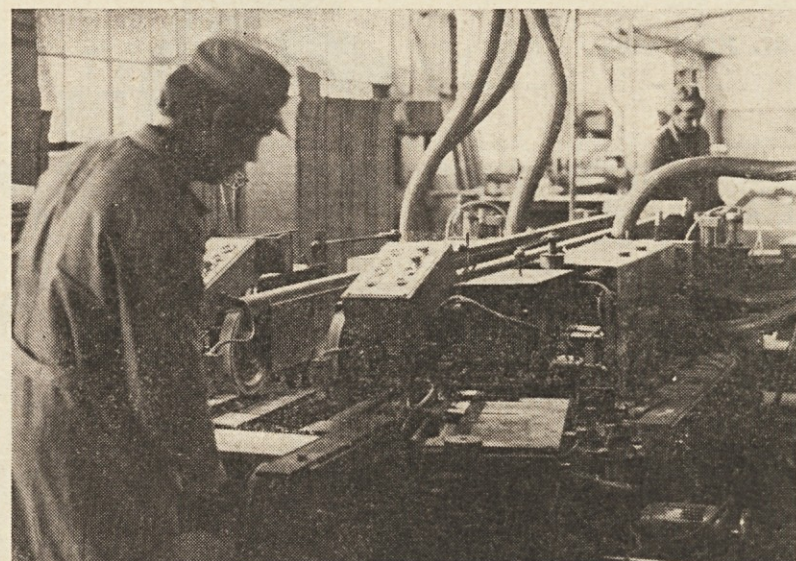
NABAVA

Domači trg

Za nabavo je letos značilno, da se je ponudba nekoliko povečala, tako da razen redkih izjem težav z nabavo reprodukcijskih materialov in surovin ni bilo.

Dobava hlodovine in lesnih surovin je bila zadovoljiva. Od načrtov odstopa nabava listavcev, kar je posledica slabega vremena, ki je onemogočalo reden posek in spravilo. Ponudba tehničnega lesa je zaradi omejenega izvoza večja kot pretekla leta.

Kljub boljši ponudbi pa se nabavni pogoji še zaostrujejo. Dobavitelji krajšajo rok plačila, obrestne mere naraščajo, pri boljših vrstah lesa pa zahtevajo takojšnjo plačilo z virmanom ali celo devizno soudeležbo. V zadnjem času se pojavljajo tudi za-

Iz TOZD JELKA — furniranje robov

hteve za pristop k samoupravnim sporazumom za sovlaganje v razširjeno gozdno-biološko reprodukcijo na Hrvaškem.

Rast cen je letos nenormalna. Cene so se v primerjavi z lanskimi v prvem polletju dvignile za indeks 204, pri hlodovini iglavcev z indeksom 248, pri bukovih hlodovini in pri celuloznem lesu iglavcev pa z indeksom 238.

Pri nabavi reprodukcijskega materiala večjih težav ni bilo, le kakovost ni bila vedno ustrezna. Zaradi majhnih serij v proizvodnji in pogoste menjave programov so tudi v nabavi nastale težave, saj so bili roki, določeni za nabavo, večkrat prekratki.

Uvoz

Nabava reprodukcijskega materiala in rezervnih delov iz uvoza je pod načrtovano. Do konca junija je vrednost uvoza dosegla 304.627.000 dinarjev; od tega s konvertibilnega območja 269 milijonov 535.000 dinarjev, s klirinškega pa 35.092.000 dinarjev. Pri konvertibilnem uvozu je letni načrt dosežen 48,4-odstotno, pri klirinškem pa komaj 22,5-odstotno. Uvoz s konvertibilnega območja se giblje v okviru načrtovanega, razlike so le med posameznimi temeljnimi organizacijami.

Tudi združevanje deviz v reprodukcijski verigi ni bilo doseženo v načrtovani višini (18,7 odstotka letnega načrta). Vzrok temu je v nizki razpoložalnosti pravici (40 odstotkov od priliva), v prehodu na druge oblike pokrivanja obveznosti devizne udeležbe in v večjem uvozu predvsem površinskih materialov, ker so domači slabe kakovosti. Od opreme je bil v prvem polletju uvožen le en stroj v vrednosti 5.112.818 dinarjev.

PRODAJA

Domači trg

Prodani izdelki na domačem trgu so v prvem polletju dosegli vrednost 45 odstotkov letnega načrta, kar bi lahko bilo dobro izhodišče za doseg celoletne prodaje. Vendar pa podatki kažejo, da se je prodaja pohištva na domačem trgu fizično zmanjšala v primerjavi z enakim lanskim obdobjem za približno 20 odstotkov, prodaja primarnih izdelkov pa za okrog 15 odstotkov.

To kaže na dejstvo, da so možnosti za prodajo na domačem trgu vse manjše, da se pojavljajo vse mogoče oblike nelojalne konkurence in da tudi sami ne naredimo dovolj, da bi zadostili zahtevam kupcev. Za prodajo po temeljnih organizacijah je značilno:

V POHIŠTVU prodaja najbolj zaostaja za načrtovano (14 odstotkov), glede na dinamiko letnega načrta pa za 11 odstotkov.

Zaradi cenovne konkurenčnosti naj bi se v prihodnjem obdobju povečala prodaja programa MAJAM, novost pa sta programa VESNA in NADA (spalnica), ki pomenita v oblikovnem smislu novost na domačem tržišču.

MASIVA večino svojih izdelkov prodaja na tuje, vendar je bila v tem obdobju povečana pro-

izvodnja za domači trg, zato se je tudi prodaja precej povečala. Polletni načrt je presežen za 105 odstotkov, letni pa je dosežen že 83-odstotno.

GABER. Prodaja kuhinjskega pohištva je ostala na ravni prvih treh mesecev. Letni načrt je izpolnjen s 37 odstotki, glede na kumulativno mesečnih načrtov pa zaostaja vrednost prodaje za 7 odstotkov. Novi kuhinji (BREST 2000 in BREST 2001) se na trgu že uveljavljata, zato pričakujemo večjo prodajo v naslednjem obdobju. Slabše je povpraševanje po kuhinjah tipa BREST 11 in BREST 15.

TAPETNIŠTVO. Prodaja oblažinskih izdelkov je bila v drugem trimesečju dokaj ugodna. Polletni načrt prodaje je vrednostno presežen za 21 odstotkov, kar istočasno pomeni tudi že skoraj polovico letnega načrta. Proizvodni program je bil dopolnjen z novo sedežno garnituro DANA in prvimi količinami ALLDIVA-NA.

V JELKI je bila ugodna prodaja programa HELENA, ki bi lahko bila še večja, če bi izdelali celotno naročeno količino. To je tudi vzrok za zaostajanje prodaje pohištva za načrtovano.

IVERKA. Tudi prodaja ivernih plošč je bila manjša od načrtovane. V začetku leta so bile stalne okvare vzrok za manjšo proizvodnjo, kasneje pa je bilo zaradi pomanjkanja iveric nekaj le-teh uvoženih; zmanjšala se je proizvodnja ploskovnega pohištva in tako je padlo tudi povpraševanje.

ŽAGALNICA. Pri prodaji žaganega lesa na domačem trgu ni občutila večjih težav, čeprav se povpraševanje umirja. V prvem polletju je dosegla že tri četrtine vrednosti za letos načrtovane prodaje.

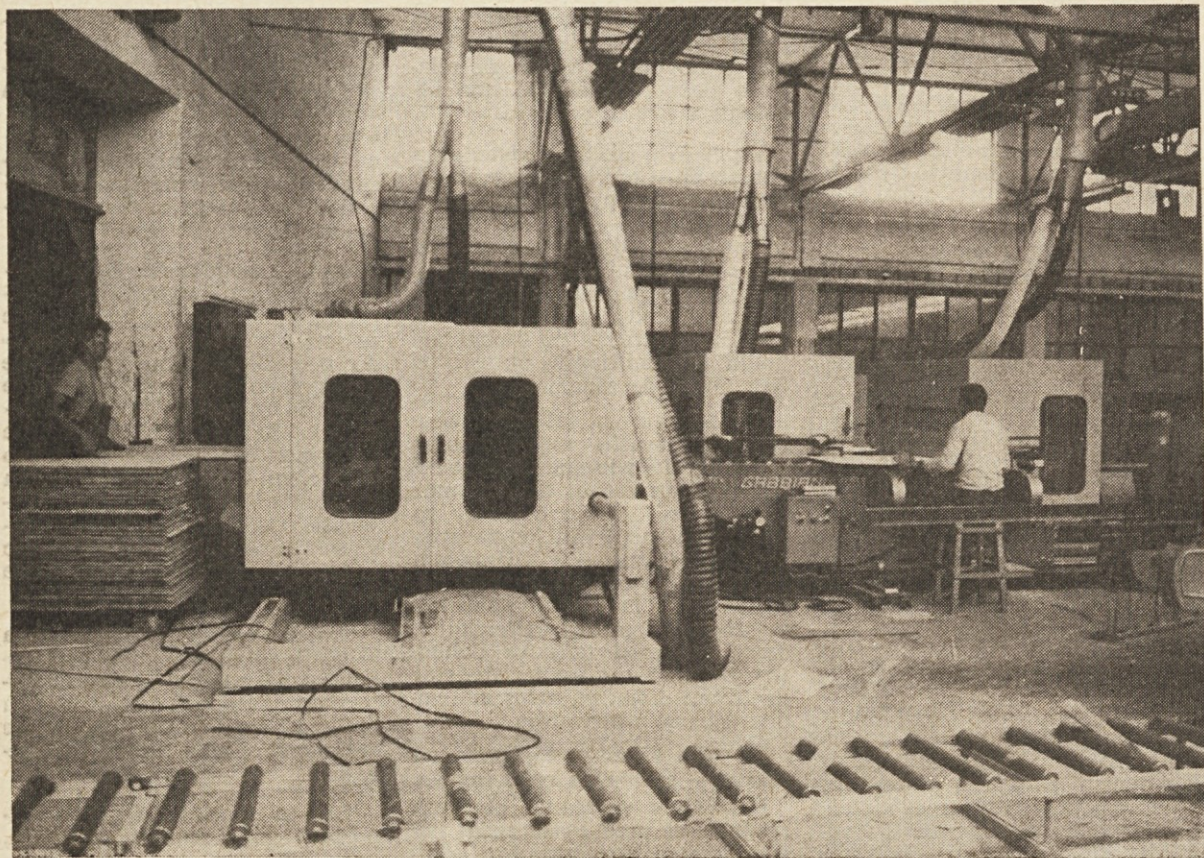
MINERALKA je zaradi večjega povpraševanja po mineralnih ploščah za ladjedelništvo povečala proizvodnjo, s tem pa tudi prodajo. Zato je izpolnjenih že 90 odstotkov letnega načrta, v primerjavi z enakim lanskim obdobjem pa je vrednost prodanih plošč večja za 112 odstotkov.

Izvoz

Brest je v pol leta prodal na tuje za 5.956.855 dolarjev izdelkov, s tem pa je izpolnil letni načrt 37,1 odstotno. Pretežni del izvoza je konvertibilen (4.975.799 dolarjev), na klirinškem območju pa smo prodali za 981.055 dolarjev ali 16 odstotkov celotnega izvoza.

Drugo četrtletje je bilo v tem pogledu še slabše od prvega, čeprav tudi takrat ni bila dosežena načrtovana vrednost izvoza. To kaže na nadaljevanje neugodnih gibanj na svetovnih tržiščih in na naše pomanjkljivosti, ki smo jih spoznali že ob koncu leta 1984 in v prvem četrtletju letos. Temeljne organizacije so dosegle zelo različne rezultate in se gibljejo od 17,7 odstotka v Tapetništvu do 54,7 odstotka v Mineralki.

(Konec na 3. strani)

Postopoma posodabljammo našo proizvodnjo — nova furnirka v TOZD POHIŠTVU

Težavno med številnimi čermi

(Nadaljevanje z 2. strani)

V Pohištvu se nadaljujejo težave pri določanju ustreznih izvoznih programov, ponavljajo se napake v proizvodnji in pri izdelkih iz kooperacije, zato je obseg izvoza manjši kot v prvem trimesečju. Del odpre, ki bi morale v izvoz že v prvem polletju, so prenesli v drugo polletje, zato kljub dokaj normalni zasedenosti zmogljivosti z izvoznimi programi zamujenega do konca leta ne bo mogoče nadomestiti. Ker ima Pohištvo v celotnem izvozu precejšen delež je že sedaj jasno, da zaradi tega ne bo mogoče v celoti doseči načrtovanega izvoza.

Tudi izvoz masivnega pohištva zaostaja za načrtom, je pa večji kot je bil v prvem četrtletju. Glede na naročila pričakujemo, da se bo vrednost izvoza do konca leta približala načrtovani.

V Jelki neustrezna tehnološka opremljenost onemogoča izdelavo zahtevnejših izvoznih programov, vendar se je kljub temu vključila v izvoz na ameriško tržišče, kar se že kaže v rezultatu izvoza.

Načrt izvoza primarnih izdelkov je nizek, vendar ga kljub temu ne dosegamo, ker je tržišče zasičeno s ponudbo žaganega lesa.

Gaber je svoje izvozne obveznosti v prvem polletju presegele. Za obdobje do konca leta pa ni dovolj naročil, zato so že prizadevanja v izvozni službi za pridobitev novih kupcev.

Tapetništvo je povečalo obseg izvoza, vendar je glede na zastavljene cilje še vedno prenizek. Ponudbo širimo na tržišče zahodne Evrope in ZDA. Realna so pričakovanja, da bo letni načrt izpolnjen 50 odstotno.

Tudi v Žagalnici izvoz ne gre po načrtih. Končni izdelki iz jelovega žaganega lesa ne dosegajo primerne cene, zato bo potrebno pridobiti zahtevnejše naročilniške programe, istočasno pa razvijati in ponuditi lasten kakovosten program. Za žagan les veljajo enake ugotovitve kot v Jelki, le da je zaradi večje proizvodnje in večjega izvoza v Žagalnici položaj še resnejši. Tudi v izvozu je Mineralka dosegla najboljše rezultate. Za naprej je zagotovljena prodaja mineralnih plošč na konvertibilno območje, klirinško pa bo potrebno še dodatno raziskati in pripraviti program prodajnih akcij.

Iverka v prvem četrtletju ni mogla izpolniti izvoznih obveznosti predvsem zaradi premajhne proizvodnje in velikega domačega povpraševanja. Ker kaže, da bo v naslednjih mesecih iveric dovolj, bo nujno potrebno razširiti krog kupcev v tujini.

Iz vsega do sedaj omenjenega je jasno, da letošnji izvozni načrt ne bo v celoti izpolnjen. Zaradi znanih težav na domačem trgu je upravičena bojazen, da se bodo zaloge gotovih izdelkov začele kopičiti. Sedaj, ko nas pesti pomanjkanje lastnih virov obrat-

nih sredstev in moramo za tuja sredstva plačevati visoke obresti, pomeni to za našo delovno organizacijo neizogibno drsenje v »rdeče številke«. Zato mislimo, da ni noben napor prevelik in pretežak, če bomo z njim dosegli večji izvoz oziroma se čim bolj približali zastavljenemu izvoznemu cilju.

FINANČNI REZULTATI

so posledica bolj ali manj umnega gospodarjenja in seveda tudi razmer, ki vladajo v bližnjem in tudi daljnem okolju, v katerem delovna organizacija živi, deluje in posluje.

Že iz doslej povedanega je razumljivo, da tudi finančni izid ne more biti ugoden.

Načrtovani letni celotni prihodek smo dosegli z indeksom 47,5 in je za 49 odstotkov višji kot v enakem lanskem obdobju. Porabljena sredstva so rasla nekoliko počasneje in sicer z indeksom 148, glede na lansko doseganje letnega načrta pa je 46,6 odstotno. Velik del v strukturi porabljenih sredstev (10,4 odstotka) predstavljajo obresti za obratna sredstva, ki so tudi že dosegle 92 odstotkov vrednosti, načrtovane za vse leto.

Iz analize, ki smo jo izdelali, je videti, da glede na vrsto obresti predstavljajo največji delež obresti od kratkoročnih kreditov (35 odstotkov), sledijo pa menične obresti do dobaviteljev z 28 odstotnim deležem. eskontne obresti s 17 odstotki, obresti za dolgoročne kredite s 15 odstotki itd.

Obseg kreditov je naraščal skladno s stopnjo inflacije, obrestne mere pa so imele v primerjavi z višino ob lanskem poletju mnogo večjo stopnjo rasti. Obrestna mera za kredite za proizvodnjo in pripravo blaga in storitev za izvoz se je na primer povečala z 20 na 53 odstotkov (indeks 265), za izvozne kredite je obrestna mera zrasla z 20 na 48 odstotkov (indeks 140), obrestna mera za druge namene v obratnih sredstvih pa z 42 na 71 odstotkov (indeks 169). Primerjana sta junij 1984 in ju-

nij 1985, kajti od 1. julija dalje že veljajo nove obrestne mere in sicer (po vrsti kakor zgoraj) 55, 50 in 74 odstotkov. Glede na takšno stanje bomo morali več napraviti v odpravljanju negativnosti, ki vplivajo na vezavo obratnih sredstev ter zagotavljanju lastnih in dolgoročnih virov za pokrivanje trajnih obratnih sredstev.

Doseženi dohodek je večji od načrtovanega (52,1 odstotka letnega načrta), od lanskega pa za 51 odstotkov.

Pogodbene, zakonske in samoupravne obveznosti, davek in svobodna menjava so večji kot smo načrtovali, medtem ko so sredstva solidarnosti za stanovanjsko gradnjo manjša od načrtovanih.

Znesek čistega dohodka je za malenkost presegele polovico letnega načrta (50,6 odstotka), ostanek čistega dohodka pa znaša le 8,8 odstotka zneska, ki smo ga predvideli za leto. Pri tem se pozna vpliv izgube v Iverki, ki se kaže že v dohodku in seveda povečanje pri čistem dohodku in ostalih kategorijah ter izguba v Pohištvu.

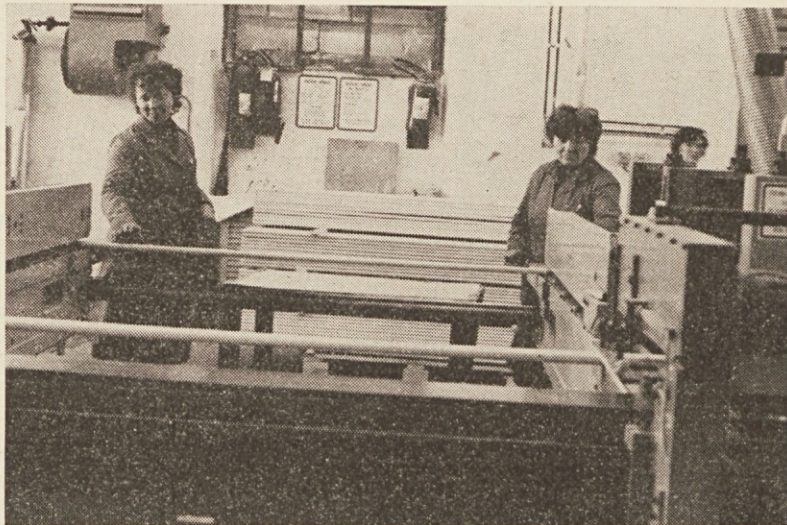
Za osebne dohodke smo porabili 9,2 odstotka več sredstev kot smo jih načrtovali za pol leta. Neto osebni dohodki na zaposlenega znašajo za obdobje šestih mesecev povprečno 35.621 dinarjev in so za 91 odstotkov višji kot v enakem obdobju lani.

Dve temeljni organizaciji (Pohištvo in Iverka) imata izgubo, ki je posledica vzrokov, ki so bili že omenjeni, svoj negativni vpliv pa so prispevale tudi obresti, ki so bile občutno višje kot je bilo načrtovano.

Ostale temeljne organizacije so ustvarile toliko ostanka čistega dohodka, da delovna organizacija kot celota ni v izgubi.

Doseženi ostanek čistega dohodka pa nam ne zagotavlja svetle perspektive, zato bo potrebno v drugem polletju slabosti odpraviti in še bolj zaviti rokave, če hočemo leto zaključiti z večjim uspehom.

P. Kovšca

Delo pri čelilniku v TOZD ŽAGALNICA

Spet o osebnih dohodkih

Delavec naj bi dobil takšen osebni dohodek, ki naj bi ustrezal rezultatom njegovega dela. Tudi posamezna temeljna oziroma delovna organizacija lahko razporedi samo določen del sredstev za osebne dohodke.

Razporejanje dohodka in čistega dohodka urejajo posamezni predpisi, v zadnjih letih pa tudi družbeni dogovor za področje naše republike. Lani je bilo sprejetih tudi več sporazumov posameznih dejavnosti, ki urejajo razporejanje čistega dohodka. Sedaj še ne moremo ugotavljati učinka omenjenih sporazumov, ker so v rabi še sorazmerno kratko obdobje, vendar mislim, da bodo tudi v prihodnje težave pri usklajevanju osebnih dohodkov po posameznih dejavnostih — ob upoštevanju doseženih rezultatov.

Ne glede na normativno urejanje tega področja in ne glede na samoupravno dogovarjanje o razporejanju čistega dohodka pa se moramo zavedati, da kot dober gospodar delimo lahko le tisto in toliko kot smo ustvarili.

Mislim, da se malokdaj obnašamo tako in da se največkrat pogovarjamo in zahtevamo le razporejanje in delitev, manj pa se vprašamo za vir, iz katerega lahko črpamo. Ker se tudi pogoji za gospodarjenje, ki v dobršni meri določajo tudi vir za razporejanje (ustvarjeni dohodek), izredno hitro spreminjajo in ker omenjenega načela ne upoštevamo na večini področij in ne na vseh ravneh, je urejanje teh vprašanj še toliko težje in zahtevnejše.

Tudi na Brestu je v letošnjem prvem polletju masa sredstev za osebne dohodke hitreje naraščala kakor dohodek, na kar delno vplivajo tudi spremembe v obračunskem sistemu. Vendar pa v primerjavi s povprečjem neto osebnih dohodkov na zaposlenega v gospodarstvu Slovenije ugotavljamo, da smo pri povprečju za letošnje prvo trimesečje še vedno zaostajali za več kot 13 odstotkov. Zaostajali smo tudi za občinskim povprečjem za 5,6 odstotka.

Zato moramo pri razporejanju in delitvi imeti izreden posluš,

da po eni strani — kljub vsem zgoraj omenjenim dejavnikom — čimbolj upoštevamo ustvarjeni dohodek, obenem pa moramo z osebnimi dohodki zagotavljati tudi ustrezno produktivnost in ustvarjanje dohodka ter ne nazadnje tudi vplivati na ustrežnejšo kadrovsko strukturo zaposlenih.

Povprečni mesečni neto osebni dohodki na zaposlenega, ki v letošnjem prvem polletju znašajo na Brestu 35.621 dinarjev, so v primerjavi z enakim lanskim obdobjem porasli za 91 odstotkov. Na tako visoko rast vpliva predvsem nizka lanska osnova iz enakega obdobja (v lanskem enakem obdobju so osebni dohodki porasli v prvih mesecih v absolutnem znesku 1.500 din na zaposlenega, v maju pa v povprečju za 25 do 30 odstotkov). V februarju letos smo osebne dohodke povečali v povprečju za 20 odstotkov, v maju za 5 odstotkov in v juniju za 10 odstotkov, kar v celoti predstavlja povečanje za 38,6 odstotka. Dinamika naraščanja osebnih dohodkov je bila nekoliko večja tudi proti koncu lanskega leta. Tako so glede na povprečje leta 1984 neto osebni dohodki na zaposlenega porasli za 60 odstotkov, z upoštevanjem izplačila po zaključnem računu za leto 1984 pa za 54,4 odstotka. Kljub višanju osebnih dohodkov pa še vedno ni mogoče slediti rasti življenjskih stroškov in tako obdržati realne osebne dohodke na enaki ravni kot v preteklem obdobju.

Glede na nedavne podražitve osnovnih živil ter glede na dosežene in predvidene gospodarske rezultate pa je bil v teh dneh izdelan predlog, da bi z julijem povišali osebne dohodke še za 10 odstotkov, o čemer bodo odločali ustrezni organi upravljanja.

Prav je, da na koncu še enkrat opozorimo, da morajo višjim nominalnim osebnim dohodkom slediti tudi nominalno ugodnejši rezultati gospodarjenja oziroma, da moramo več ustvariti, če želimo več deliti.

M. Širaj

Kitajski delavci na Brestu

Junija smo s Slovenijalesom podpisali pogodbo o izdelavi prototipa pohištva (MAJA O), o šolanju kadrov in pomoči pri zagonu tovarne v MIYUNU na Kitajskem.

Od 2. avgusta do 30. novembra bo v temeljni organizaciji Pohištvo na šolanju dvanajst kitajskih delavcev. Izdelali smo že prototip pohištva (MAJA O) in ga 25. julija poslali na Kitajsko. Za tovarno v Miyunu smo izdelali tudi stroje.

V marcu in aprilu leta 1986 pa bosta pri zagonu tovarne na Kitajskem tudi dva naša strokovnjaka.

Lani in v začetku letošnjega leta so bili pri nas na obisku

kitajski strokovnjaki, da bi izbrali najbolj prikladen program za potrebe velikega kitajskega trga. Obiskali so vsa večja podjetja v Sloveniji, izbrali pa so program MAJA-O, ki ga izdeluje Brest.

Na osnovi te odločitve smo s Slovenijalesom — trgovina torej podpisali pogodbo s katero se obvezujemo:

- da izdelamo prototip pohištva po kosovnicah naročnika — modificiran tip Maja O,
- da sodelujemo pri izdelavi dokumentacije,
- da izšolamo delavce po programu naročnika,
- da nudimo pomoč pri zagonu tovarne na Kitajskem po programu naročnika.

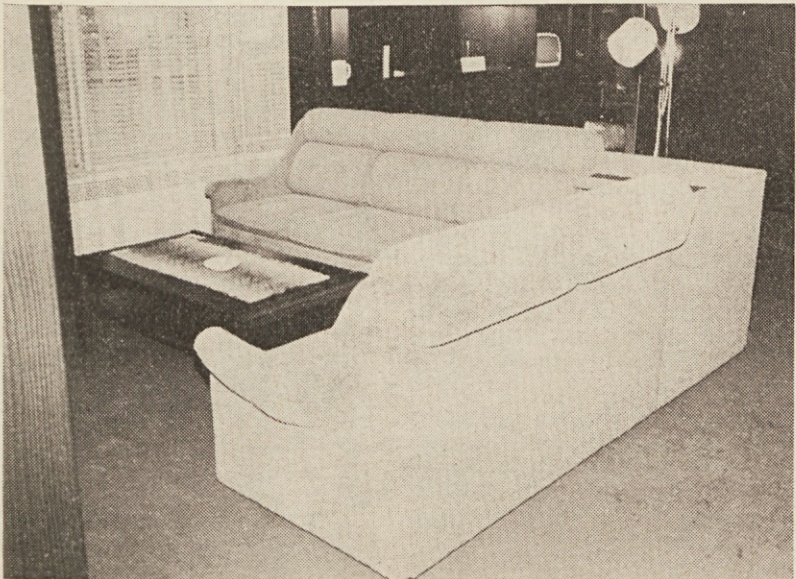
Od 2. avgusta do 30. septembra se bo v temeljni organizaciji Pohištvo izobraževalo dvanajst kitajskih delavcev in sicer:

vođenje proizvodnje	1
tehnološka priprava	1
oddelek klejarna	1
oddelek furnirnica	1
oddelek II. strojne	1
oddelek I. strojne	1
oddelek površin. obdelave	2
vzdrževanje strojev	2
brusilnica	1
prevajalec	1

Med izobraževanjem morajo delavci iz Kitajske teoretično in praktično obvladovati svoje oddelke, tako da bo njihova pomoč pri zagonu tovarne v Miyunu kar najbolj učinkovita. Njihovo znanje bosta potrebovala tudi naša strokovnjaka na Kitajskem.

Ob tej priložnosti prosim vse Brestovce, ki bodo v stiku s kitajskimi delavci, za pomoč in prijaznost. Vsem se že vnaprej zahvaljujem.

M. Braniselj

Novo iz naše proizvodnje — sedežna garnitura DANA

Stroji za Kitajsko

V okviru Slovenijalesovega izvoza strojne opreme na Kitajsko smo 18. julija z Bresta odpremili prvo pošiljko dveh korpusnih stiskalnic in dveh montažnih miz. Odposlana oprema bo postavljena v dveh tovarnah in sicer v Pekingu in Miyunu.

Zbirno mesto za vso pripravljeno opremo je bilo v Celju. Od tam je železniški transport nadaljeval dolgo pot skozi evropski del Sovjetske zveze, Sibirijo, čez Kitajsko do Pekinga.

Za prevoz strojne opreme po železnici smo se odločili že zaradi same razdalje, načina pakiranja in nekaterih drugih posebnih pogojev. Zahteval pa je posebno skrb pri odpremi strojev, pa tudi pri ureditvi tehnične do-

kumentacije in istočasni pošiljki rezervnih delov, ki jih je ob nakupu opreme zahteval kupec.

Izvoz strojne opreme je za strojogradnjo, pa tudi za Brest nova dejavnost, ki ji bomo morali v prihodnje nameniti še večjo skrb in pozornost.

B. Mlakar

Iščemo programske novosti

O PRODAJI NAŠEGA PLOSKOVNEGA POHIŠTVA

Prav v najbolj vročih poletnih dneh prihajajo s proizvodnih trakov cerkniške tovarne pohištva zadnji elementi iz prve serije novega sestavljivega programa. Program je že kar po tradiciji poimenovan z ženskim imenom — **VESNA**. Istočasno so po televiziji, radiu in ostalih sredstvih obveščanja že stekla prva propagandna sporočila, ki naj bi kupce opozorila na pohištveno novost iz Bresta. Vsem trgovskim organizacijam po vsej Jugoslaviji, več kot tisoč dvesto jih je, smo poslali cenik programa, prospektno gradivo in ostale informacije, ki se nanašajo na novost. Po tej plati je prodaja torej stekla. Sedaj so, bi lahko dejali, na potezi kupci. Vendar tokratnega razmišljanja o prodaji in njenem obsegu ter o proizvodnem programu iz temeljne organizacije POHIŠTVO ne bi omejili le na omenjeno novost. Že nekaj let namreč domača prodaja iz te temeljne organizacije, velikana v pohištveni industriji, merjeno v številu prodanih elementov, upada. Gole številke so zaskrbiljujoče.

Padec v prodaji na domačem trgu je konec koncev sicer razumljiv; pogojen je predvsem z manjšo kupno močjo prebivalstva, zaostajanjem v stanovanjski izgradnji ter z vse večjo ponudbo pohištva in konkurenco, na drugi strani pa tudi z neustrezno, netržno, zastalo programsko usmeritvijo, s programi, ki jih domače tržišče ni dovolj sprejelo.

Prav tržišče pa deluje vse bolj in bolj neusmiljeno, priznava predvsem kvalitete, lepo oblikovane izdelke in le redki lahko sodijo v višji oziroma najvišji cenovni razred (drago je pa tako že vse, pravimo). Cena izdelka postaja spriču vse bolj plitvih žepov kupcev seveda čedalje pomembnejša, so se odločamo za nakup.

Praviloma pa, s stališča ponudbe in povpraševanja, velike serije in velika ponudba enakega izdelka pomenijo tudi nižjo ceno. Mi bi mnogokrat radi to pravilo spremenili, a vselej zaman.

Pa pogledjmo desetletje nazaj. Tovarna je od leta 1970 do leta 1976 za domači trg izdelovala v glavnem en sam proizvod, program DRAGICA in kot dopolnilni program jedilnico LIVING. Program je bil prilagojen enostavni proizvodnji in velikim serijam.

Povpraševanje po omenjenih programih je bilo dovolj veliko. Tako smo na domačem trgu letno prodali okoli 300 tisoč elementov ali okoli 90 tisoč vertikal. Tudi cene so bile zaradi tega nižje od konkurenčnih.

V letih od 1977 do 1979 smo ukinili program DRAGICA in pri-

čeli izdelovati program ZALA ter še program KATARINA. Nekako v teh letih se je ploskovno pohištvo pričelo spreminjati tudi po oblikovni plati in sicer v smislu bogatejših izdelkov (vključevanje masivnih nalimkov, zaobljenih robov, postforming itd).

Zahtevam trga naj bi na Brestu sledili z programom 3 x 3, ki je odpiral velike možnosti za opremo bivalnih prostorov (velika sestavljivost, nizki elementi, obloge...). Program je upošteval takratne oblikovalske zahteve in možnosti proizvodnje, na tržišče naj bi prinesel svežino; tudi s svojo svetlejšo barvo. Žal program svojih velikih možnosti ni dokazal. Tržišče ga ni sprejelo in proizvodnjo je bilo treba hitro preusmeriti na drugi izdelek.

Prišlo je obdobje menjavanja programov, tovarna se je dušila v množici različnih elementov, tržišče pa je bilo kot še nikoli prej polno najrazličnejših novih izdelkov, konkurenčnih seveda. Naši novi izdelki pa so bili pravzaprav posnetki starih, korpusni del smo celo poenostavili. Katarino WH smo prehitro ukinili in tako še do sedaj nismo uspeli ujeti na naše risbe in načrte ti-

stega, kar večina kupcev išče in želi.

Prav zaradi velikih proizvodnih možnosti pa moramo ujeti utrip velike večine, kajti le potem lahko pričakujemo tudi boljše prodajne rezultate doma. Časi velikih serij pa so, tega se moramo zavedati, preteklost.

Program VESNA, to je pač treba priznati, še ni tisto, kar resnično vsi skupaj želimo. Menim, da je dobro, če želimo več. Kljub vsemu pa predstavlja kakovosten premik, obogatitev, nov videz dosedanjih programov, razen nekaj dodatnih nizkih elementov pa sistemsko ne pomeni bistvene novosti.

Pričakujemo, da bo v juliju in avgustu program postavljen v prodajalne in da bo fizično prodaja ploskovnih programov v naslednjih mesecih porasla za okoli dvajset odstotkov.

Upamo, da bo VESNA pomenila naslednji in zadnji korak, preden bomo stopili v obdobje ponovne programske uveljavitve na domačem tržišču. To pomeni, da moramo imeti za cilj izdelati nov program DRAGICA v smislu prodajne uspešnosti. Glede ostalih zahtev pa moramo upoštevati jutrišnje pogoje in jutrišnje zahteve trga.

V. Frim

Letošnja prodaja kuhinj

Glede na sezonsko nihanje prodaje in upoštevanje gibanje cen je predvidenih 40 odstotkov načrtovane prodaje kuhinjskega pohištva v prvem polletju in 60 odstotkov v drugem. Če primerjamo polletni plan prodaje kuhinjskega pohištva z realizacijo, lahko ugotovimo, da je prodaja ob polletju za 7 odstotkov pod načrtovano. V primerjavi z letnim planom pa je prodaja kuhinjskega pohištva dosežena s 37 odstotki.

In kakšna je bila prodaja posameznih programov kuhinj? Glede na težave pri proizvodnji kuhinje BREST-09 ter njeno slabo dohodkovnost in tržne zahteve lahko ugotovimo, da nova kuhinja BREST-2000 uspešno ustreza zahtevam trga. Podatki o količinski in vrednostni prodaji namreč kažejo, da se je prodaja kuhinjskih elementov od februarja (226 elementov) dvignila na 1.441 elementov v juniju.

Med pomembnejšimi dejavniki, ki vplivajo na povpraševanje oziroma na boljšo ali slabšo prodajo kuhinjskega pohištva je vsekakor tudi obseg ponudbe. Zato smo prodajo kuhinje BREST-2000 razširili tudi na prodajo kuhinj brez stojk in distančnikov. Slednja predstavlja dopolnitev programa kuhinj BREST-2000 z nekaterimi dodatnimi elementi kot so zaključni venec, viseča omara

za NAPO in globoka viseča omara nad visokimi omarami.

Izmed sedanjih prodajnih programov kuhinjskega pohištva smo v prvem polletju najbolj uspešno prodajali kuhinjo BREST-11, saj je bilo prodanih 15.941 njenih elementov, kar predstavlja 42,46 odstotka od celotne prodaje elementov vseh kuhinj ali vrednostno za 121.845.000 dinarjev.

Za kuhinjo BREST-15 lahko rečemo, da smo jo prodajali v povprečju s 1.560 elementi in dosegli 78.112.000 dinarjev vrednostne prodaje.

Če primerjamo prodajo kuhinjskega pohištva s prvim lanskim polletjem, lahko ugotovimo, da je bila lanska polletna prodaja za 15 odstotkov večja. Glede na tržne zahteve po nekaterih novih funkcionalnih in estetskih rešitvah pa pripravljamo nove fronte za program kuhinj iz skupine BREST-2000, s katerimi bomo poskušali zadovoljiti potrebe naših kupcev.

S. Čeček

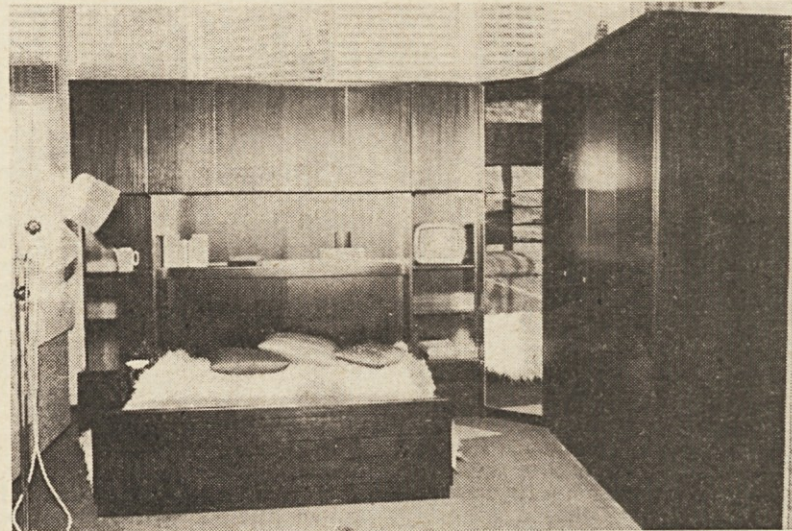
Nova temeljna organizacija?

V okviru naše temeljne organizacije POHIŠTVO se je zelo razvila stranska dejavnost — opravljanje ključavničarskih, kovinsko-strojnih, energetskih in gradbeno-vzdrževalnih del. Zdaj delavci v tej dejavnosti ne opravljajo zgolj vzdrževalnih del pri strojih oziroma napravah, ampak že kar sami izdelujejo posamezne lesno obdelovalne stroje in naprave.

Tako je omenjena dejavnost prerasla sedanjo organiziranost in jo bo zato potrebno drugače urediti in sicer kot neko delovno celoto oziroma novo temeljno organizacijo. Vsekakor bo potrebno to vprašanje temeljito preučiti in predlagati ustrezno rešitev.

Če naj bi to dejavnost organizirali v okviru nove temeljne organizacije pa bo potrebno opraviti v zvezi s tem ustrezen postopek, skladno z veljavnimi predpisi.

A. Perčič

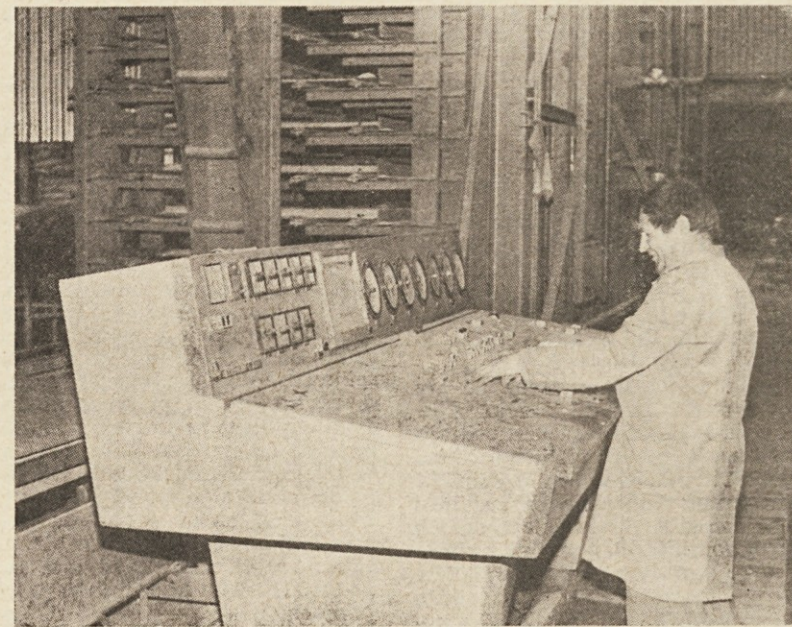
Še ena zanimivost iz naše proizvodnje — spalnica NADA

Mineralka - vse uspešneje

Poslovanje Mineralke teče letos povsem v okviru zastavljenih načrtov. Planske cilje dosegamo ob upoštevanju ukrepov za poslovanje v zoženih pogojih gospodarjenja.

Pri tem je treba povedati, da moramo za izvedbo takih poslov poskrbeti za ves material, ki se uporablja pri montaži.

Prodaja v ladjedelništvo je bila večja, kot smo pričakovali na

V planskih dokumentih smo si za leto zapisali sicer dvoizmen-sko proizvodnjo. Takšno odločitev so nam narekovali prodaja plošč lani in predvidevanja prodajne službe po potrebah za leto. Na osnovi teh podatkov smo se dogovorili, da bomo obseg proizvodnje prilagajali trenutnim potrebam tržišča. Zato smo v prvi polovici letošnjega leta obratovali kar v treh izmenah, pri čemer moramo poudariti, da smo to delo opravili brez povečanega števila delavcev. K proizvodnji, ki je v prvem polletju nad načrtovano, sta precejšen delež prispevali tudi nova linija za oplemenitenje in služba za opremljanje objektov.

Prodaja surovih in oplemenitenih plošč je bila občutno nad načrtovano, predvsem po zaslugi prodajne službe, inženiringa in službe za opremljanje objektov. Z njihovimi prizadevanji smo uspeli pridobiti več objektov, ki smo jih opremlili z našimi ploščami.

Začetku leta. Za ladjedelnice smo morali izdelati tudi precej več oplemenitenih plošč kot prej. Da smo lahko v celoti zadostili potrebam domačega in tujega trga, smo morali vpeljati delo v treh izmenah, delali pa smo še v prostih sobotah in včasih tudi v nedeljah. Zaradi obilice dela so večkrat, posebno ob nedeljah, pri-skočili na pomoč tudi delavci iz režijskih služb.

Poleg vsega rednega dela smo morali razložiti tudi celotno količino prispelega materiala na železniški postaji. Tudi ta dela smo v glavnem opravili brez tuje pomoči.

Vsa ta prizadevanja so se bogato obrestovala, saj je finančni rezultat za našo temeljno organizacijo zelo ugoden. Tudi drugi kazalci poslovanja so ugodni in potrjujejo pravilnost naših poslovnih odločitev.

Prizadevali si bomo, da bo tako tudi v prihodnje.

F. Mele

DVOJE OBVESTIL

Muzej ljudske revolucije Notranjske v Ložu je v poletnih mesecih za obiskovalce odprt v sredo, četrtek in petek od 15. do 18. ure, za najavljene skupine pa vsak dan, razen ponedeljka in torka.

Skupine se lahko najavljajo v Turističnem biroju v Starem trgu vsak delovnik razen sobote med 11. in 15. uro (telefon št. 797-119), ker je informiranje v muzeju zaradi obnovitvenih del oteženo.

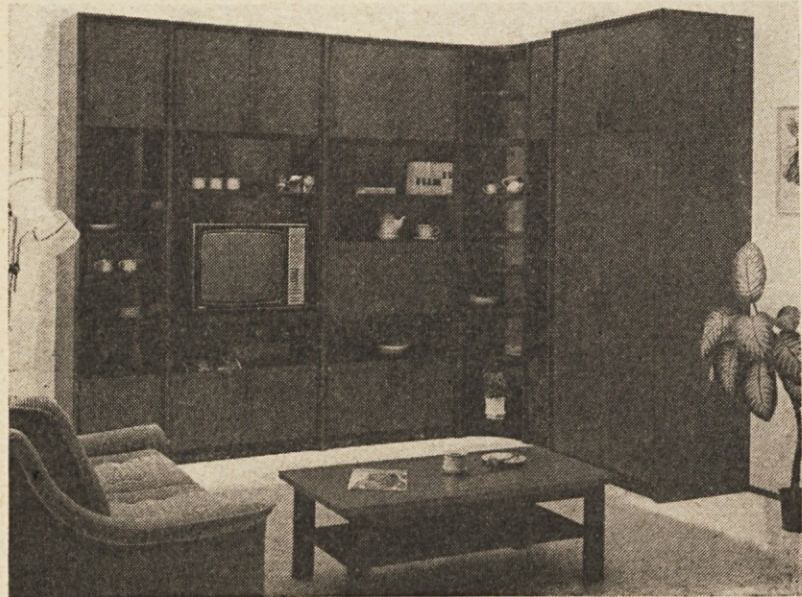
Muzej ljudske revolucije Notranjske v Ložu

Vzgojno varstvena delovna organizacija Cerknica obvešča vse starše, ki potrebujejo varstvo

predšolskih otrok v šolskem letu 1985/86, da pošljejo prošnje najkasneje do 15. avgusta 1985 upravi vrtca Cerknica.

VVDO Cerknica

Od programa VESNA precej pričakujemo

Letošnji remont v Iverki

Junija je bil v tovarni ivernih plošč redni letni remont, deseti po vrsti, strojev za proizvodnjo ivernih in oplemenitenih plošč ter formatne razrezovalke.

V času remonta je bilo opravljenih okoli 40.000 delovnih ur, od tega 35.000 ur strojno ključavničarskih, elektro varilskih in kleparskih del, ostalo pa je bilo za čiščenje in druga opravila. Vse te ure je opravilo okoli 210 delavcev v dvajsetih dneh.

Poleg običajnih remontnih del je bilo strokovno najzahtevnejše delo popravilo in zamenjava tekalnih obrobov na rotacijsko bobnastem sušilniku iveri. Delo je potekalo ves čas remonta in je v bistvu pogojevalo njegov terminski načrt. Izvajalec omejenih del je bila Hidromontaža iz Maribora, ki je delo opravila uspešno in v dogovorjenem roku.

Drugo večje delo je bilo obnova 400 metrov dolge žerjavne proge, kjer sta svoje izkušnje in znanje pokazali gradbeni podjetji IMOS Gradišče iz Cerknice in SCT iz Ljubljane v sodelovanju z zavodom za raziskavo materiala in konstrukcij.

Delo pri sušilniku je potekalo ob pomoči avtodvigala nosilno sti 45 ton in je bilo nepogrešljivi tudi pri popravilu tehtnice za tehtanje kamionskega tovora, višinskem delu, kjer smo zamenjali iztrošene členkaste verige transporterjev in segmente pnevmatsko transportne napeljave za iveri.

Zaradi zahtevnih in specifičnih del so pri remontu nekaj dni sodelovali trije strokovnjaki iz firme proizvajalca opreme iz Zveze ne republike Nemčije, ki so opravili nekatera ključna dela pri stiskalnici in transportnem jeklenem traku.

Ostala manjša, vendar prav tako pomembna popravila in opravila pa so tekla vzporedno in dopolnjevala celoten obseg remontnih del.

Vsakoletni temeljit pregled strojnih delov in naprav je potreben, saj vsi stroji obratujejo nepretrgoma skoraj čez vse leto. Lahko trdimo, da je bil letošnji remont po obsegu najzahtevnejši, saj je čez vse leto zaznali naraščanje števila okvar, ki kot po pravilu vse pogostejše preseščajo našo vzdrževalno službo. Temeljita priprava za letni remont se praktično začne že neposredno po zaključku prejšnjega, kajti za zagotovitev neprekinjenega proizvodnega postopka je nujno, da vse naprave brezhibno obratujejo. To stanje pa dosežemo samo z doslednim in takojšnjim posegom pri odстранjanju in preprečevanju okvar.

Na splošno je remont potreben zaradi večjih in zahtevnejših del oziroma popravil, čeprav nekateri mislijo, da z letnim remontom odstranimo in preprečimo vse okvare strojev in naprav.

Osnovna usmeritev, ki pa je pravzaprav pogoj za učinkovito delovanje proizvodnega procesa in mora teči vzporedno z njim, pa je celovito spremljanje proizvodnih normativov, ki izhajajo iz tehnično tehnoloških načel posameznih faz izdelave in tako posredno določajo odmike od normativov.

Vsakokratni odmik pa predstavlja zastoj v izdelavi in takojšen ukaz za posredovanje vzdrževalne ali tehnološke službe.

Če v tem smislu pogledamo vzdrževanje strojev za avtomatiziran linijski postopek izdelave kot je proizvodnja ivernih plošč, takoj ugotovimo strateški pomen vzdrževanja strojev in naprav. Z okvaro oziroma odstranitvijo nekega stroja ali naprave iz linije se proizvodni proces ustavi ali omeji.

Ne glede na stopnjo okvare pa je potrebno čimprej ustvariti pogoje za normalno proizvodnjo. Prav to pa je največja ovira pri delu, ko je sedanja stopnja vzdrževanja še vedno nekakšna pomožna dejavnost, ki bedi nad sistemom, da bi reševala okvare, namesto da bi bila del tehnološkega procesa in organizacija dela, ki ima predvsem preventivno nalogo. V tem primeru bi bila vsa vzdrževalna dela enakovredno razporejena in brez večjih presenečenj, letni remont ali več krajših remontov pa bi bili namenjeni za večja popravila ter morebitne spremembe in dopolnitve že sorazmerno iztrošene in zastarele tehnologije.

M. Braniselj

Delegati govore

Za razgovor z Miletom Turšičem (TOZD Pohišstvo) smo se odločili iz dveh razlogov. Prvič zato, ker je eden izmed treh Brestovih delegatov v delavskem svetu SOZD Slovenijales, le-ta pa naj bi po sprejemu novih samoupravnih splošnih aktov, ki so bili sprejeti v juniju, korenito spremenil zasnovu svojega delovanja in drugič zato, ker ga lahko predstavimo kot zelo prizadevnega delegata.

— Mlad Brestovec si, saj si v delovnem razmerju šele prvo leto pa si že delegat v tako pomembnem organu kot je delavski svet SOZD. To pomeni, da si oba, Brest in SOZD, spoznaval pravzaprav sočasno; s tem mislim na njuno samoupravno delovanje, saj si Brest, kot njegov študent poznal že deset let, vendar le od daleč. Kako ocenjuješ povezavo Brest — SOZD Slovenijales?

Povezava bi vsekakor morala biti boljša, saj se dogaja, da išče vsaka članica svoje kratkotrajne koristi. Za zgled bi služilo povezovanje na finančnem področju z nosilcem Interno banko Slovenijalesa. Veliko slabše je sodelovanje na tehnično-tehnološkem posodabljanju in razvoju proizvodnih zmogljivosti, v trgovinskem povezovanju... Možnosti za izboljšanje teh odnosov se odpirajo z novo ustanovljenim raziskovalnim inštitutom Slovenijalesa.

— Gospodarska in samoupravna dogajanja naj bi se povezovala, prepletala, dopolnjevala. Kako blizu smo tem željam?

V sedanjih težkih gospodarskih razmerah mora imeti večjo težo gospodarstvo s svojimi poslovnimi in gospodarskimi za-

konitostmi. Seveda so nujna tudi gospodarska in samoupravna prepletanja v okviru danih možnosti.

— Povezovanje v lesni panogi in njeni reproverigi je danes postalo že nujnost. Kako v tem pogledu vidiš naše mesto v SOZD tudi ob novostih, ki jih prinašajo pravkar sprejeti akti?

Že samo vprašanje postavlja trditev o nujnosti povezovanja v reproverigi. Nov samoupravni sporazum o združitvi v SOZD Slovenijales postavlja oskrbovanje s surovinami, repromateriali in sestavnimi deli, povezovanje z gozdarstvom in drugimi panogami, za enega izmed namenov in ciljev združevanja v SOZD. To naj bi zagotavljalo stabilnejše in bolj nemoteno poslovanje delovnih organizacij in seveda tudi Bresta.

— Kot mlad strokovjak in kot delegat, ki je temeljito sledil nastajanju novih aktov SOZD, si si gotovo ustvaril lastno predstavo o naši vlogi v tem »združenju«, ali drugače rečeno, kako vidiš v njem Brestovo prihodnost?

Brest ima v sestavljeni organizaciji veliko in pomembno vlogo ali drugače, potrebna sta drug drugemu. Prihodnost vidim v večji možnosti za razvoj in koriščenje sredstev za investicijska vlaganja, ki se združujejo v okviru SOZD.

— Da potrebuje delegat veliko informacij in jih mora — v obeh smeri — tudi posredovati, si pokazal že pri svojem dosedanjem delu. Kakšne so informacije glede na zahtevnost vprašanj, o katerih odločate na delavskem svetu?

Kot vsak delegat dobim za sejo kup gradiva. Navadno težko »prebavljam«, še težja pa je primerjava s preteklim obdobjem. Teže pridem do informacij in stališč v Brestu in jih za vsako sejo posebej iščem. Sprva nisem dobival niti zapisnika delavskega sveta Bresta, to pa pomeni, da sem premalo obveščen o dogajanju v svoji delovni organizaciji.

Priprava V. Šega

TRADICIONALNO SREČANJE BORCEV NA BRESTU

Že vrsto let ob dnevu borca organiziramo na Brestu srečanje upokoencev in delavcev, ki so sodelovali v narodnoosvobodilnem boju.

Letos je bilo to srečanje 3. julija v prostorih cerkniške delavske restavracije.

Srečanje borcev je na Brestu postalo že kar tradicionalno. Poleg proslavljanja dneva borcev in potrjevanja revolucioarnih tradicij postaja srečanje tudi oblika za obveščanje o gospodarskih razmerah v podjetju, o težavah in dosežkih na Brestu. Po drugi strani pa daje to srečanje priložnost, da se borci pogovorijo o življenju in delu ter izmenjajo svoje poglede na današnje razmere. Udeležence narodnoosvobodilnega boja je v imenu delavcev Bresta pozdravil predsednik sindikalne konference Darko Znidaršič. Glavni direktor Tone Kraševac pa jih je seznanil z gospodarskimi razmerami na Brestu, v naši družbi in v svetu ter jim na koncu zaželel sreče in zdravja v prihodnjih letih.

J. Klančar

Spominsko obeležje je odkril podpredsednik RO ZZB NOV Cveto Novak

OSREDNJA PROSLAVA DNEVA BORCA

Zaselek Sv. Ana v Loški dolini je bil 4. julija prizorišče osrednje občinske proslave v počastitev dneva borca in štiridesetletnice svobode ter srečanja borcev Notranjskega odreda.

Slavnostni govornik na slovesnosti je bil Cveto Novak, podpredsednik republiškega odbora ZZB NOV Slovenije, ki je tudi odkril obnovljeno spominsko obeležje, posvečeno padlim v boju z domobranci pri Sv. Ani januarja 1945. leta. O teh tragičnih dogodkih je natančneje spregovoril udeleženec Matija Tolazzi, ki je tudi kritično ocenil ideje o nekakšni narodni spravi z izdajalci našega naroda, ki so povzročili toliko gorja, trpljenja in žrtev.

Slovesnost, na kateri je bilo nad tisoč prisotnih, so zaključili s krajšim kulturnim programom in tovariškim srečanjem, ki se je ob plesu in pesmi nadaljevalo do poznega večera.

Preživeli borci Notranjskega odreda

Proslava dneva vstaje v Žilcah

Letošnja osrednja občinska proslava dneva vstaje slovenskega naroda je bila v Žilcah. Slabo vreme praznovanja ni skazilo. Na slavnostnem zboru je govoril predsednik skupščine občine Edo Lenarčič, podelili pa so tudi priznanja krajevni skupnosti Cajnarje-Zilce, najbolj zaslužnim društvom in posameznikom.

Prvoborec, domačin Dušan Srnel je obudil spomine na delovanje kolesarske partizanske čete, v kateri so se borili borci teh krajev v okviru Šerčerjevega bataljona in odkril spominsko obeležje.

Sploh je izzvenelo praznovanje v znamenju novih pomembnih pridobitev v zadnjem času na tem območju kot so vodovodno omrežje, telefonija, asfalt, zadružni dom v Žilcah in še bi lahko naštevali. Odprli so tudi nov lovski objekt in razvili prapor lovske družine Žilce.

V kulturnem delu programa so sodelovali pevci kulturnega društva Bloke, fanfaristi in godbeniki cerkniškega pihalnega orkestra in recitatorka Tekavčeva iz Žilc. Slavje je bilo sklenjeno s tovariškim srečanjem in plesom. Domačini so se potrudili in organizirali praznovanje na primerni ravni.

F. Sterle

Ni pričakovati večjih premikov

SMERNICE DRUŽBENEGA RAZVOJA NAŠE OBČINE DO LETA 2000

Sredi maja je izvršni svet skupščine občine dal v javno razpravo Smernice za družbeni plan občine Cerknica za obdobje 1986—1990 ter Smernice za dolgoročni plan občine Cerknica do leta 2000. Oba dokumenta sta bila v razpravi do 5. junija, seveda kot osnutka, in ju je, dopolnjena s predlogi ter dopolnitvami iz razprave, obravnavala občinska skupščina zadnje dni junija.

Pri predstavitvi smernic dolgoročnega razvoja občine do leta 2000 moramo opozoriti na nekatere ključne materialne okvire razvoja ter na vprašanja, ki se bodo ob tem pojavljala. Iz ocene razvoja občine v zadnjih letih je videti, da beležimo nekoliko višjo stopnjo rasti družbenega proizvoda kot je to značilno za Slovenijo. Ta rast je bila dosežena ob nekaterih posebnih pojavih:

— praviloma počasnejša rast družbenega proizvoda v primerjavi z republiko v času zaostrenih gospodarskih razmer;

— zelo velik delež industrije v strukturi družbenega proizvoda ob sočasnem preskromnem deležu terciarnega in kvartarnega sektorja;

— padanje deleža produktivnosti pri rasti družbenega proizvoda;

— rast produktivnosti dela izključno na osnovi novih investicij;

— preskromen delež razvojno in tehnološko intenzivnih dejavnosti znotraj industrije.

Ti pojavi so po letu 1980 vplivali na zaostajanje občine v rasti družbenega proizvoda v primerjavi s Slovenijo in v osnovi pogojujejo skromne materialne okvire razvoja v prihodnjem obdobju.

V nadaljevanju prikazujemo v dveh tabelah nekatere osnovne podatke o materialnem in družbenem razvoju občine do leta 2000.

Ocenjujemo, da v strukturi družbenega proizvoda ne moremo dopustiti nadaljnjega padanja osebnih dohodkov, ki v sedanjem trenutku razvoj že zavirajo. Posebno pozornost je potrebno posvetiti kvaliteti kadrov ter povečati delež naložb v družbenem proizvodu. Iz ocene gospodarskih gibanj v Sloveniji je očitno, da ne moremo računati na akumulacijo iz drugih področij, ampak predvsem na ustvarjeno lastno akumulacijo.

Na račun večje akumulacije se zmanjšujejo deleži za skupno in splošno porabo ter drugi odlivi iz dohodka. Deleži skupne porabe ne bo mogoče še naprej zniževati, saj že danes pokrивamo le zagotovljeni program družbenih dejavnosti.

Delež izvoza v družbenem proizvodu se je v preteklih letih iz-

načil z republiškim, vendar kaže na nadaljnjo rast. Pretežni del izvoza zagotavlja lesnopredelovalna industrija, medtem ko se ostali proizvajalci vključujejo v izvoz le občasno. Zato moramo v prihodnosti doseči vključevanje večjega števila gospodarskih organizacij v izvoz ter pri tem opraviti selekcijo proizvodov. V osnovi se mora povečati predvsem delež kovinske predelovalne industrije. V preteklosti so omejitve uvoza povzročile velike težave v preskrbljenosti industrije z re-promateriali, zato v prihodnjem obdobju ne moremo dovoliti novega zmanjševanja. Tako se bo uvoz povečeval po stopnji 6 odstotkov ob bistvenem povečanju deleža opreme.

Rast družbenega proizvoda na prebivalca bo skromnejša do leta 1990 predvsem zato, ker investicijska vlaganja še ne bodo zagotavljala večjih učinkov in bo potrebno ohranjati rast družbenega proizvoda s povečanjem števila zaposlenih.

Jasnejši vpogled v smernice dolgoročnega razvoja občine do leta 2000 bi lahko prikazali z nadrobnejšo predstavitevjo posameznih področij. Ker pa to ni

STRUKTURA DRUŽBENEGA PROIZVODA

	1985 ocena	1990	1995	2000
Čisti osebni dohodki	32,1	32,1	32,1	32,1
Skupna in splošna poraba ter drugi odlivi iz dohodka	38,7	35,9	35,4	34,9
Od tega skupna poraba v občini	7,1	7,1	7,1	7,1
Bruto akumulacija gospodarstva	29,2	32,0	32,5	33,0
Družbeni proizvod	100,0	100,0	100,0	100,0
Delež investicij v osnovna sredstva v DP	12,0	18,0	20,0	22,0
Delež izvoza v DP	30,0	35,5	40,5	46,1
Delež uvoza v DP	13,3	15,8	18,0	20,5

RAST DRUŽBENEGA PROIZVODA PO LETIH

v 000 din, cene 1983

	1985 ocena	1990	1995	2000	stopnja rasti 1990/1985	stopnja rasti 2000/1985	stopnja rasti 2000/1990
Čisti osebni dohodki	1.355.488	1.533.610	1.799.634	2.111.806	2,5	3,0	3,2
Skupna in splošna poraba ter drugi odlivi iz dohodka	1.634.187	1.715.136	1.984.436	2.296.014	1,0	2,3	3,0
Od tega skupna poraba v občini	300.202	339.650	389.549	467.705	2,5	3,0	3,2
Bruto akumulacija gospodarstva	1.233.030	1.528.822	1.821.980	2.171.015	4,4	3,8	3,6
Družbeni proizvod (1 + 2 + 4)	4.222.705	4.777.568	5.606.050	6.578.835	2,5	3,0	3,2
Investicije v osnovna sredstva	506.725	859.962	1.121.210	1.447.343	11,1	5,3	7,2
Izvoz	1.266.811	1.694.993	2.267.901	3.034.451	6,0	6,0	6,0
Uvoz	563.027	753.330	1.007.955	1.348.644	6,0	6,0	6,0
Družbeni proizvod na prebivalca	284	317	363	415	2,2	2,6	2,7
Družbeni proizvod na zaposlenega	708	737	827	928	0,8	1,8	2,3

V letošnji suši počivajo tudi jezerski čolni

Dom na Slivnici je spet zaprt. Zgodba o njem se vleče kot pravljica o Jari kači in Slepem polžu. Kaj več o tem morda v prihodnji številki.

cilj sestavka, bi raje opozoril na nekatera pomembnejša vprašanja, ki so se ob obravnavi tega dokumenta pojavljala:

— osnovna ocena je, da je predvideni razvoj preskromen in da se zadovoljujemo s sedanjim stanjem, sedanjimi napakami, slabo organiziranostjo, preskromno produktivnostjo in podobnim;

— v usmeritvah prihodnjega razvoja občine ni zagotovljena možnost za prestrukturiranje našega gospodarstva, ni opredeljenih novih dejavnosti, ki bi zagotavljale več dohodka in akumulacije;

— zaradi zmanjševanja deleža terciarnega in kvartarnega sek-

torja v družbenem proizvodu se pojavlja vprašanje zaposlovanja ženske delovne sile.

Ob koncu bi želel opozoriti na medsebojno odvisnost »občinskih smernic« in planskih dokumentov delovnih organizacij. V razvoju občine ni mogoče predvidevati nečesa, česar hkrati ne predvideva združeno delo. Zato je še vedno čas, da v prihodnjih mesecih oblikujemo takšne planske dokumente, ki bodo nudili jasnejšo perspektivo. To pa je tudi možnost, da delovni ljudje in subjektivne sile v celoti bolj vplivajo na naš prihodnji razvoj.

D. Ferlan

Pravnik odgovarja

Vprašanje: Ali se pri določitvi višine regresa za letni dopust obema zakoncema, ki sta zaposlena v naši delovni organizaciji, upošteva merilo upravičenosti do otroškega dodatka?

Odgovor: Po določilih 124. člena samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka se za določitev višine regresa za letni dopust za vsakega delavca upošteva več meril in sicer je to odvisno od tega, katero merilo posamezen delavec izpolnjuje. Tako se praviloma vsakemu delavcu pri določitvi višine regresa za letni dopust upošteva merilo — dohodek na člana skupnega gospodinjstva, pri katerem pa se kot osnova uporablja enako merilo kot za uveljavljanje otroškega dodatka.

Glede na ugotovljeni dohodek na člana skupnega gospodinjstva se vsak delavec razporedi v eno od treh možnih skupin in se mu določi ustrezno število točk, ki vplivajo na dokončno določitev same višine regresa za letni dopust. Če je dohodek na člana skupnega gospodinjstva večji kot je predviden v najvišji skupini za uveljavljanje pravice do otroškega dodatka, potem delavec po tem merilu ne dobi nobene točke za določitev višine regresa za letni dopust.

Pri določanju višine regresa za letni dopust po merilu — dohodek na člana skupnega gospodinjstva tako ni pomembno, kateri zakonec dobi otroški dodatek, saj sama pravica do otroškega dodatka ni merilo za določitev višine regresa za letni dopust.

Novosti v knjižnici

LEE, J.: Trinajsta ura

Dogajanje romana je zgodovinsko, postavljeno v poslednje dneve tretjega rajha, v Berlin. Glavna oseba je ameriški obveščevalec, ki ima nalogo, da s sodelavci ugrabi Hitlerja in nacistične veljake.

VOJNOVIČ, V.: Življenje in nenavadne prigode vojaka Ivana Čonkina

Junaka romana mnogi primerjajo s Švejkom. Sicer pa je to preprosta figura v času Hitlerjevega napada na Sovjetsko zvezo. Roman je zasnovan kot satira in je povsod, kjer je izšel, postal uspešnica.

USPEŠNICE Prešernove družbe

Colette, S.-G.: Potepinka, Maupassant, G. de: Debeluška in druge novele, Caldwell, E.: Estherville, Balzac, H. de: Žena tridesetih let, Troy, U.: Moji trije zakonski možje in Anderson, P.: Predsednikova ljubica so knjige, ki so jih bralci vedno radi jemali v roke kot prijetno branje.

CENTKIEWICZ, A. in C.: Odarpi, Egigvov sin

Pustolovski roman za mladino opisuje Eskime. Knjiga je napisana po resničnih dogodkih poljskega raziskovalca, ko je proučeval električne pojave in obenem dobrodu spoznal trde življenjske razmere daljnega severa.

Nekaj dopustniških utripov

Za te pasje vroče julijske dni smo se odločili pripraviti tudi nekaj lahkotnejših dopustniških kramljanj z našimi sodelavci. Posneli naj bi nekaj njihovih misli o izrabi letošnjih dopustov, letoviščarskih cenah, o Brestovi organizaciji letovanj...

Žal nam zamisel ni povsem uspela. Tudi naši dopisniki so dopustniški in se sodelovanju niso odzvali vsi, misli sodelavcev so dopustniške, skratka, vse je bolj dopustniško...

Razgovore so pripravili Štefka Šebalj-Mikše, Marina Doičar, Jože Klančar in Viktor Jerič.

Franc MATIČIČ — TOZD JELKA

Letos bom dopust porabil predvsem za gradnjo stanovanjske hiše. Na morje bom šel v avgustu, vendar le za tri do štiri dni. Cene so namreč visoke in za več dni denarja ni dovolj.

Menim, da je z našimi počitniškimi prikolicami marsikomu omogočeno letovanje. Tako si vendar lahko privoščiš morje.

Jerica KOPINČ — TOZD JELKA

Letos sem bila na dopustu z družino v avtokampu Fontana in sicer v juniju. Letovanje je bilo prijetno, saj je bila prikolica lepo urejena in blizu plaže. Menim pa, da so prikolicke preveč na gosto razporejene, saj je okrog njih malo prostora, predvsem za počitek v senci.

Avtokamp je lepo urejen, prav tako plaža in trgovina je dobro založena. Izbira mesa je velika. Tudi za zabavo in šport je poskrbljeno. Motilo nas je le, da so predvajali samo tuje skladbe.

Prispevek za dnevno uporabo prikolic je v predsezoni sprejemljiv, zato smo se tudi odločili za ta čas. Cene v trgovini so prav takšne kot pri nas, le sadje in zelenjava sta bila dražja.

Tudi avtobusne zveze so bile slabe, posebno ob nedeljah. Ob koncu bi še dejala, da mora letovanje trajati vsaj deset dni, da si odpočiješ in nabereš novih moči.

Bernarda PETRIČ — TOZD POHIŠTVO

Z nabavo počitniških prikolic smo tudi na Brestu vendarle nekaj storili za organizirano rekreacijo delavcev.

S hčerko Bojano sem bila letos v kampu v Funtani pri Vrsarju. Ker je junija še predsezona, sem bila na počitnicah lahko kar štirinajst dni. Sedem dni pa je premalo, da bi se delavec ustrezno odpočil. Letovanje bi moralo trajati najmanj deset dni. Nič me ne moti bivanje v prikolicah, saj je v njej kar ugodno in imaš na voljo skoraj vse, kar potrebuješ.

Odgovorni na Brestu bi morali imeti več kontrole nad odnosom do počitniških prikolic, saj se posamezniki — naši delavci obnašajo skrajno objestno in ne odgovorno. Poškodujejo notra-

njost prikolic, pri čemer se ne zavedajo, da je to premoženje nas vseh in ne le divjaških posameznikov. Nekdo jim bo moral stopiti na prste.

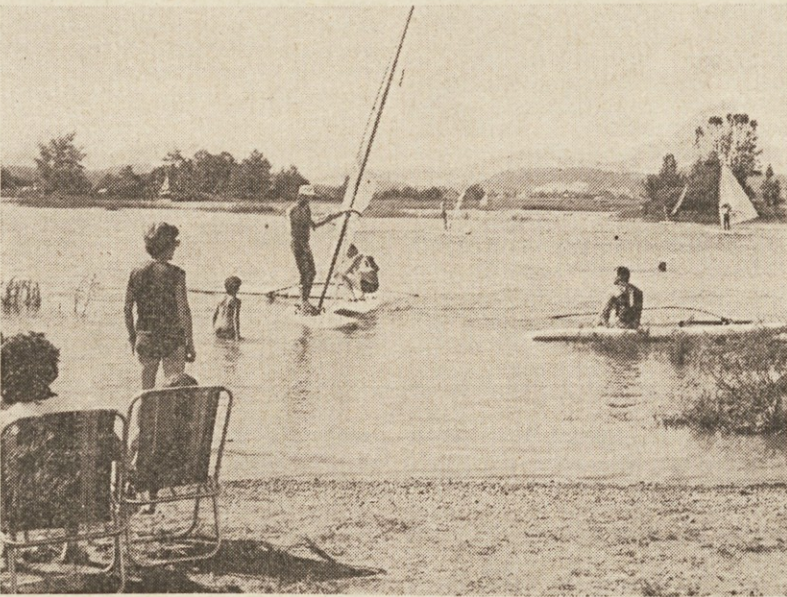
Lokacija našega kampa je lepa in čista, v bližini je ambulanta, tako da sem resnično zadovoljna s tamkajšnjimi pogoji.

Cene za bivanje v prikolicah niso pretirane, zlasti še, ko delavec lahko plača v treh obrokih. Če pa si hrano pripravljáš sam, je tudi dokaj poceni.

Heda LOVKO — TOZD POHIŠTVO

— Kako si preživela dopust v Brestovem aranžmanu?

»Saj sploh nisem bila na letovanju v organizaciji Bresta. Deset dni, od 1. julija dalje sem bila v Puntizeli pri Puli z otroci kot vzgojiteljica kolonije. Na skrbi sem imela osem otrok, starih do osem let.«

Marsikdo se razvedri kar na našem jezeru

— Ali ni to velika odgovornost?

»Seveda je, vendar zame je to dokaj enostavno; otroci so bili ubogljivi, ničesar niso naredili brez dovoljenja.«

— Si bila stroga z njimi?

»Ne, bili smo si zelo blizu, tako da so le bili samostojni pri igri, v kateri sem tudi sama sodelovala in se podrejala. Na počitnice v naše prikolicke bom šla s svojim prijateljem 7. avgusta. Sedem dni je prekratek čas za počitnice; deset do štirinajst dni bi bilo bolj sprejemljivo. Tako menijo tudi drugi delavci. Cene me ne motijo, moti me le nizek mesečni prejemek. Nekaj hrane bom vzela od doma, tako da ne bo treba vsake stvari kupovati. Kuham rada in me to prav nič ne moti, čeprav sem na počitnicah. Letovanja se že vnaprej veselim.«

Milena LESKOVEC — TOZD MASIVA — je letos letovala na Rabu v Brestovi počitniški prikolicah.

»Kamp je zelo urejen, plaža pa idealna za majhne otroke. Slabe strani letovišča na Rabu so prevelika oddaljenost in čakajoče vrste za prevoz s trajektom.

Ker je letovanje daljše kot v ostalih Brestovih letoviščih, se to ugodnost splača izrabit, saj je deset dni najkrajši čas za letovanje, če hočeš imeti kaj od dopusta.

Nekaj slabosti pa kamp vendarle ima: premalo tušev in umivalnikov za pranje posode.

Naše jezero je vabljivo tudi za druge goste

Tudi to je rekreacija — iz našega »ribiškega kota«

Cveta GODEŠA — Skupne dejavnosti

Letos smo se na dopust odpravili v Lopar na Rab v prikolicke, ki so last Elektro Ljubljane-okolice, za deset dni. Cena prikolicke za pet oseb je bila 250 dinarjev na dan. Kamp je bil dokaj zaseden glede na to, da je bil začetek julija, kar se je občutno poznalo pri uporabi tople vode.

V prikolicah smo letos letovali prvič, prej pa smo izbirali med domovi in garsonjerami. Mislim, da mora biti letovanje organizirano vsaj za deset dni, saj je s pripravo na dopust obilo dela. Dobro bi bilo, da bi si Brest poleg prikolic omislil še kakšno obliko letovanja, ker si verjetno želi kdo dopust preživeti tudi udobneje.

Tekmovanja za športno značko

Republiška telesno kulturna skupnost in zveza telesno kulturnih organizacij Slovenije sta že leta 1976 začeli uvajati tekmovanje za športno značko. Tekmovanje pričenjajo že predšolski otroci, postopoma pa zajema še pet starostnih kategorij. Razen za predšolske otroke sta v vsaki kategoriji predvideni še dve stopnji, včasih pa tudi tri.

Za vsako stopnjo in kategorijo so določene naloge, ki jih morajo udeleženci uspešno opraviti. Če naloge opravijo, dobijo ustrezno značko. Gre torej za zbirko 15 značk, ki jih lahko nekdo osvoji, če začne tekrovati že v predšolski dobi in potem nadaljuje tekrovanje vse življenje.

Telesno ali športno vzgojo v vzgojno varstvenem zavodu, šoli ali športni organizaciji pojmuje mo kot sestavni del vsestranskega oblikovanja mladega človeka, kot vzgojno področje, prek katerega je mogoče vplivati na pozitiven razvoj človekove osebnosti. Tako je treba razumeti tudi program tekrovanj za športno značko. Zato telesna vzgoja ni učni predmet, temveč je vzgojno področje.

Tudi naša občina se je v tekrovanje vključila že pred leti. Na vseh osnovnih šolah, razen v Novi vasi, so učenci vključeni v to tekrovanje. Tudi predšolski otroci v vrtcih tekrovajo. Velika prizadevnost učiteljev, vzgojiteljic in učiteljev telesne vzgoje je pripomogla k temu, da tek-

muje v naši občini za športno značko nad 1000 otrok. Letos smo podelili več kot 500 značk in sicer v vrtcih 200 zlatih, za skupino otrok na osnovnih šolah od 1. do 4. razreda 68 zlatih in 120 srebrnih ter za skupino od 5. do 8. razreda 20 zlatih, 24 srebrnih in 72 bronastih. V naslednjem šolskem letu bomo uvedli tekrovanje tudi v Novi vasi.

Tekrovanje financira zveza telesno kulturnih organizacij. Kot pri vseh tekrovanjih, tudi pri tem ne gre brez težav. Vsekakor bo moralo predsedstvo v prihodnje temu tekrovanju posvetiti več pozornosti.

Problem je tudi nagrajevanje vodij oziroma strokovnih delavcev, ki se ukvarjajo s športno značko. Vedeti moramo, da vzgojiteljice in učitelji niso posebej gmotno stimulirani za izvajanje tekrovanj za športne značke in je to delo njihova dobra volja. Zato menimo, da jih bomo morali finančno stimulirati, ker le tako lahko računamo na dobre rezultate.

Predsedstvo ZTKO pa se vsem vzgojiteljicam in učiteljem lepo zahvaljuje za uspešno delo na področju tekrovanja za športno značko in pričakuje še naprej plodno sodelovanje.

Za konec še tole: telo je temelj umskih sposobnosti in orodje duha. Zato mora biti krepko in zdravo!

F. Turšič

Plaža na Rabu, kjer letuje kar precej Brestovcev

Iz drugih lesarskih kolektivov

ALPLES je skupaj z dvanajstimi sovlagatelji postavil nove sile za lesne ostanke. V toplotni njih spreminjajo v poceni toplotno energijo. Naložba, vredna 64,5 milijona dinarjev, pomeni hkrati tudi zaključek načrtnega desetletnega vlaganja v razvejanost toplovoda in energetskih objektov. S kurjenjem 29.000 kubičnih metrov lesnih ostankov proizvedejo na leto 15,8 megavata toplotne energije in s tem nadomestijo 3.500 ton mazuta.

LIPA je eden izmed naših največjih izvoznikov pohištva; načrtuje, da bo letos na konvertibilnem trgu iztržila najmanj 8 milijonov dolarjev, kar pomeni, da bo ustvarila približno 65 odstotkov celotnega prihodka s prodajo na tujem. Čeprav je torej močno usmerjena v izvoz, tudi na domačem trgu še nima težav s prodajo. Kljub temu bo še razširila lastno prodajno mrežo. Letos bo odprla nov prodajno razstavljalni salon v Sarajevu, nato v Zagrebu, prihodnje leto pa še v Beogradu in Mariboru. Doslej je skoraj četrtno izdelkov, namenjenih domačemu trgu, prodala v salonu Zemono pri Vipavi.

SLOVENIJALES-trgovina je v Luki Koper odprla dva nova, za izvoz pomembna objekta. To sta nova avtomatizirana sortirna linija in skladiščna hala — v sklopu novega lastnega lesnega terminala. Sortirna linija, ki obsega sušenje, sortiranje in pakiranje, je plod sodelovanja domačega proizvajalca LIP Bled in avstrijske firme Springer. Njena zmogljivost je 50.000 kubičnih metrov žaganega lesa. Nova skladiščna hala pa ima 5400 kvadratnih metrov skladiščnih površin. Naložena vrednost je znašala več kot 251 milijonov dinarjev.

Odprli so tudi novo prodajno skladišče v Sabcu s 6.733 kvadratnimi metri površin za skladiščenje, transport ter prodajo lesnega in gradbenega materiala. Naložba je veljala nekaj več kot 79 milijonov dinarjev.

LIP Bled že nad dvajset let izdeluje trislojne opažne lesene plošče, ki so lepljene navzkrižno. Izdelane so iz izbranega lesa in so znane zaradi odličnih mehansko fizikalnih lastnosti, saj so odporne proti vsem zunanjim in vremenskim vplivom. Pri raziskavah o uporabnosti trislojnih opažnih plošč so prišli do povsem izvirne rešitve. Ugotovili so, da so nadvse uporabne za pode pri fasadnih odrih. To je novost v domači, pa tudi tuji proizvodnji.

V GLIN Nazarje so lani razrezali več kot 100.000 kubičnih metrov gozdnih sortimentov in proizvedli 57.500 kubičnih metrov žaganega lesa, 110.000 kosov stavbnega pohištva, od tega 70.000 kosov opremljenega s senčili, 77.000 kubičnih metrov surovih ivernih plošč, pri čemer so jih 37.000 kubičnih metrov oplemenitili, 8.000 kubičnih metrov pa predelali v pohištvene elemente. Izvoz je bil v vrednosti prodaje udeležen z nekaj več kot 13 odstotki; povečali so izvoz elementov iz oplemenitenih plošč in stavbnega pohištva.

V LIKO izdelajo letno skoraj 600.000 stolov in drugega pohištva ter približno 200.000 vrat. Več kot polovico svoje proizvodnje izvozijo na konvertibilni trg. Lani so dosegli rekordni izvoz 12,9 milijona dolarjev, letošnji cilj pa je 13,8 milijonov dolarjev. Izvažajo predvsem v ZDA, kjer dosežejo tri četrtine svojega izvoza. Precej težav so imeli z izvozom vrat, vendar so jih le izvozili za milijon dolarjev. Pričeli so izdelovati tudi stroje za lesno industrijo, med katerimi je najpomembnejša linija za dolžinsko spajanje, ki jo že izvažajo na vzhodno evropske trge.

MEBLO, ki sistematično razvija inovativno dejavnost, vsako leto organizira tudi mesec inovacij. V letošnjem so delavci prijavili kar 164 predlogov. Izmed 104 predlogov, ki so jih komisije že

obravnave, jih je bilo 85 odstotkov označenih kot koristnih in uporabnih in bodo nagrajeni s stimulativno nagrado, po realizaciji predlogov pa seveda še z nadomestilom v skladu z ustreznim pravilnikom.

NOVOLES je v svoji temeljni organizaciji v Kostanjevici, ki je doslej izdelovala v glavnem stavbno pohištvo, zgradil novo, 1.115 kvadratnih metrov veliko proizvodno halo. Skupaj z opremo je veljala 180 milijonov dinarjev. V njej so že pričeli s postopno proizvodnjo kopirnih in struženih elementov, sestavnih delov za Novolesov izvozni program. Letno bodo naredili 4 milijone masivnih elementov.

ELAN je v portoroški marini splovil še eno novo jadrnico. — Elan 19. To je manjša družinska jadrnica s pomično kobilico, majhnim vgrezom in veliko površino jader. Skrbno je oblikovana tudi notranost, ki nudi pravo udobje štirim jadralcem.

HOJA je na Škofljici dobila novo, mehanizirano računalniško vodeno hlodišče za lupljenje, krojenje ter debelinsko in dolžinsko sortiranje lesa. Letna zmogljivost nove linije je obdelava 30.000 kubičnih metrov lesa. Vrednost naložbe je 85 milijonov dinarjev.

LESNINA je v Abidjanu na Slonokoščeni obali organizirala razstavo svojega pohištva in druge notranje opreme. V osrednji poslovnosti stavbi je na več kot 400 kvadratnih metrih predstavila izdelke 15 jugoslovanskih proizvajalcev notranje opreme. Na tej poslovni prireditvi so dobili številna naročila trgovskih predstavnikov Slonokoščene obale in ostalih afriških držav.

V SAVINJI so v sodelovanju z ustreznimi raziskovalnimi ustanovami temeljito pretehtali sedanji proizvodni program in opredelili prihodnje razvojne cilje. V po-

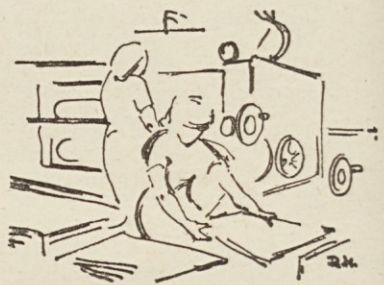
Prav v teh dneh je spet reševanje rib iz jezera. Rdečeperk je še in še; ščuke so zelo redke

hištveni proizvodnji naj bi cilj bila maloserijska proizvodnja, ploskovno furnirano in ploskovno barvano pohištvo s široko paleto masivnih dodatkov in pa masivno pohištvo iz lesa iglavcev. Dnevne sobe, jedilnice, predsobe in pohištvo za mladino naj bi še naprej predstavljali osnovo njihovega proizvodnega programa, kot rezervni program pa so predvidene spalnice. Pohištvo naj bi bilo kosovno, kosovno-sestavljivo in sestavljivo.

STOL vidi svojo prihodnost predvsem v posodabljanju tehnologije. Nabavili so že več lesno obdelovalnih strojev, ki jih namestijo in vodijo s pomočjo mikroročunalnikov. S tem so na strojih, ki ne spreminjajo svojih osnovnih operacij, dosegli predvsem povečanje zmogljivosti, skrajšanje pripravljalnih časov, kvalitetnejšo obdelavo, prihranke pri materialu, fizično olajšanje dela, pa tudi možnost za proizvodnjo manjših serij.

SLOVENIJALES — trgovina nastopa na približno 40 sejnih letno. Obseg sodelovanja na sej-

mih je različen: od formalnega zastopanja organizacije s propagando do načrtnega razstavljanja in demonstriranja vseh vrst pohištva, gradbenih izdelkov in materiala ter proizvodnih strojev. Letos bodo sodelovali predvsem na sejnih v Evropi, predvidoma pa tudi na sejnih v Tripoliju, Atlanti in na Kitajskem.

V MEBLOVI Iverki so izdelali že milijon kubičnih metrov ivernih plošč. Tovarna obratuje od leta 1975. Podobno kot druge tovarne ivernih plošč pa se trenutno iz objektivnih razlogov (tržne razmere) ubada s finančnimi težavami.

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Namesto, da bi šli od kapelice doli po stari cesti naravnost v trg, obrnimo se na desno in krenimo po zelenih senošetih navzdol. V prav kratkem času pridemo v prijazno dolinico na Loško. Tukaj so imeli nekdanji menihi kartuzijanci iz Bistre pri Borovnici svoja posestva. Ves svet od kapelice med staro cesto in nasprotnim hribom in spodaj v dolini skoraj do nove ceste je bil v njihovi lasti.

V sredi posestva je stal na vzvišenem mestu gradič Loško. Imel je dvoje nadstropij. Pred njim je bilo dvorišče, obzidano z dvema stolpičema za brambo proti Turkom. Velik vodnjak, obzidan z rezanim kamnom, je dajal menihom vodo. Zunaj dvorišča v drugem poslopju so stanovali spodaj posli, zgoraj pa so bile menda žitne shrambe. Za tem poslopjem je stal zidan konjski hlev s kamnitimi žlebovi za 16 konj, spredaj pa je bil še drug vodnjak. Nekoliko bolj spodaj je bil še hlev za govejo živino in drobnico.

Za gradičem proti severu so imeli menihi cerkvico sv. Leonarda v sredi med košatim hrastjem. Po gričih so se razprostirale senošeti, v ravnini pa velik sadni vrt in njive. Od gradiča proti trgu je peljala vozna pot, imenovana še dandanes »prelatova pot«. Ob nji stoji še zdaj lepo izrezano razpelo, narejeno v samostanu kartuzijancev.

Ko je cesar Jožef II. dne 12. januarja leta 1782 zatrl samostan v Bistri, prodal ga je in z njim tudi posestvo na Loškem. Poznejšim lastnikom ni kazalo popravljati poslopij, zato so polagoma razpadala, in danes so videti skoraj same razvaline. Od cerkvice se komaj pozna, kje je stala, tudi gospodarsko poslopje je že malo ne do tal podrto, le od gradiča stoji še nekoliko zidovja po koncu.

Od Loškega do trga imamo pičle četrte ure hoda.

Cerknica je eden najstarejših trgov na Kranjskem. Okolica je bila že zdavnaj obljudena; kajti našli so v bližini ostanke naselbin starih narodov. Vero so razširjali misijonarji iz Ogleja med prebivalci cerkniške okolice. Sezidali so tukaj cerkvico že v 9. stoletju, trg pa je baje stal v pol ure oddaljenem Viševku, kakor pripoveduje pravljica.

Šele, ko so sovražniki razdejali ondotna bivališča, naselili so se ljudje tukaj okoli cerkve. Imena cerkniških duhovnih pastirjev se berejo večkrat v starih pismih oglejskih patriarhov. Trg je dobil svojo faro že v 13. stoletju; kajti prvi župnik je bil Leopold 1261. leta. Ravno sto let pozneje je izročil patriarh Ludovik I. cerkniško župnijo menihom kartuzijancem v oskrbovanje, kateri so jo upravljali nad 400 let.

V tem času so živeli v Cerknici nekateri slavni duhovniki. Leta 1631

je župnikoval Nikolaj Mrav, ki je bil obenem tudi prošt novomeški in pozneje škof v Dalmaciji. Takrat je bila menda vsajena tudi lipa, katera še danes krasi trg pred cerkvijo. Kamenit oklep okoli nje ima letnico 1648. Leta 1660 je bil cerkniški župnik Gregor Čerčič. Bil je najimenitnejši bistriški prelat, apostolski misijonar in naslovni škof. Ljudje so ga imeli za svetnika. Pokopan je pod stranskim oltarjem sv. Ane v farni cerkvi v lastnem grobu.

Ko so začeli Turki ropati in požigati po naši deželi, so prišli meseca marca leta 1472 prvokrat v Cerknico. V cerkvenem voglu poleg stranskih vrat je vžidan kamen z latinskimi napisom. Bere se, da so tega leta — ravno v nedeljo pred Marijinim praznikom v postu — Turki požgali cerkev. Prebivalci so jo začeli po njihovem odhodu takoj zopet graditi v lepem gotskem slogu, in deset let pozneje je bila dozidana.

V brambo proti Turkom so postavili takrat tudi tabor okoli cerkve. To je bilo močno zidovje s petimi stolpi. Pravijo, da sta zidala dva brata, eden cerkev, drugi pa tabor okoli nje. Ljudje so ob nevarnosti znašli v tabor svoje blago in premoženje, v cerkev pa so zbežali starčki, žene in otroci, moleč za zmago in rešenje. Na obzidju in v stolpih so stali močje in mladeniči z orožjem v rokah, braneč sebe in svoje pred krvoločnim sovražnikom.

Tudi pozneje je Cerknica veliko trpela pred Turki. Njih napadi so znani in dokazani iz let 1476 (dvakrat), 1480 in 1491. Bere se tudi, da so prišli v letih 1507, 1522 in 1528 v trg; posebno hudo so gospodarili leta 1559 (dvakrat) in 1560, ker so opustošili trg in prizadejali tudi sosednjim vasem veliko škodo.

Dandanes stojita od tabora še dva stolpa, eden se rabi za stanovanje, drugi za shrambo. V tem

stolpu je tudi shranjen 43 centimetrov visok, 21 centimetrov širok in 100 kilogramov težak topič, ki je bil baje Turkom uplenjen. Cerkljani (iz Cerknice, Dolenje vasi, Dolenjega jezera in Selic) so se morali zbrati na Šilentaboru pri Zagorju, kadar se je sovražnik približeval Kranjskemu čez Poljano, Kočevje in Ribnico. Te dolžnosti jih je oprostil nadvojvoda Karol dne 31. januarja leta 1582. O tem priča še ohranjeno izvirno pismo.

Leta 1578 je bila kuga v trgu, katera je pobrala veliko ljudi. Tudi leta 1644 se je pokazala, zato so to leto sezidali cerkvico v čast sv. Roku, priprošnjiku zoper kugo. Stare župnijske knjige so se ohranile do današnjih dni. Krstna knjiga sega nazaj do leta 1600, poročna in mrtvaška knjiga pa sta iz poznejših let.

Pred dvesto leti je spadal trg, nekdanj v oblasti oglejskih patriarhov, pod graščino Haasberg pri Planini. V tistem času je bila v trgu živahna kupčija s soljo, katero so Čiči in Kraševci tvorili od morja sem vsak teden. Tu so jih čakali tovarniki, ki so jo prekupili in dalje raznašali na vse strani po deželi. Radi tega je bil trg precej obširen in obljuden.

Župnija — takrat podložna samostanu na Loškem — je bila zelo obširna, kajti imela je 29 podružnic, in sicer naslednje:

1. Cerkev sv. Roka v trgu; 2. cerkev sv. Janeza Krstnika (zdaj na pokopališču); 3. cerkev sv. Marije Magdalene v Viševku (podrta); 4. cerkev sv. Vida v Martinjaku; 5. cerkev sv. Elja pod Martinjakom proti jezeru (podrta); 6. cerkev naše ljube Gospe v Grahovem; 7. cerkev sv. Marka v Grahovem (podrta); 8. cerkev sv. Nikolaja na Slivnici; 9. cerkev sv. Primoža in Felicijana na Bločicah; 10. cerkev sv. Pavla v Dolenjci; 11. cerkev sv. Petra v Zelenjem jezeru; 12.

cerkev sv. Lovrenca v Dolenji vasi; 13. cerkev sv. Jakoba v polju (podrta); 14. cerkev sv. Urha na Raketu; 15. cerkev sv. Martina na Uncu; 16. cerkev naše ljube Gospe v Ivanjem selu (podrta); 17. cerkev sv. Hieronima v Ivanjem selu; 18. cerkev sv. Leonarda v Dobcu; 19. cerkev sv. Ane na Kožljeku; 20. cerkev vnebovzetja Marijinega v Bezovljaku; 21. cerkev sv. Jerneja v Begunjah; 22. cerkev sv. Ožbolta v Begunjah; 23. cerkev sv. Križa v Selščku; 24. cerkev sv. Tomaža v Topolu; 25. cerkev sv. Jurija na Brezjah; 26. cerkev sv. Kocijana na Javorniku (podrta); 27. cerkev sv. Benedikta na Javorniku (podrta); 28. cerkev sv. Leonarda na Loškem (podrta); 29. cerkev sv. Volbenka v Selicah.

V tistem času so imeli v Cerknici bratovščino sv. rožnega venca, v katero je bilo vpisanih nad 80.000 oseb. Vsako prvo nedeljo v mesecu so imeli velik obhod, kate-reda se je udeleževalo nad 12.000 ljudi. Ob tej priliki so nosili 32 velikih in 15 malih zastav. Pri procesiji so se vrstili po nastopnem redu: najprvo so šli dečki, mladeniči in oženjeni moške. Za temi so prišle deklice. Bile so boste, imajoč razpletene lase in vence na glavi. Pele so litanije. Te so sledila dekleta, tudi bosa in z venci na glavi, glasno moleč rožni venec naše ljube Gospe. Za temi so se vrstili vdovci in spokornjenci, moleč za lostni del rožnega venca. Pred njimi so nesli podobno smrti. Potem so oženjeni moške peli hvalnico Mariji. Za temi so prišli zope vdovci z gorečimi svečami v rokah, pojoč psalm: Gospod, usmi se me! Žene, prihajajoče za njimi, so molile veseli del rožnega venca. Potem so nesli podobno naše ljube Gospe. Nazadnje so prišli duhovniki, glasno pojoč.

(Se bo nadaljevalo)

brestov obzornik glasilo delovne organizacije PRED 10 LETI

(Iz številke 94 — 31. julij 1975)

SPORAZUM O ZDRUŽITVI SPET NA REŠETU

Razmerij med proizvodnjo in trgovino v smislu nove ustave sporazum skorajda ne ureja. Postavljena bi morala biti natančna določila o medsebojnem vplivu na poslovno in razvojno politiko, na določanje programa in s tem povezano skupno prevzemanje rizika, na razširjanje materialne podlage, na zviševanje produktivnosti v proizvodnji in prometu in tako naprej. Predvsem pa tudi ni določil, kako naj bodo urejeni ekonomski — dohodkovni odnosi med proizvodnjo in trgovino.

V teh odnosih se posebej postavlja vprašanje o ureditvi odnosov med organizacijami, ki se ukvarjajo z izvozom in uvozom ter proizvodnjo, saj bi morala biti urejena vprašanja skupne politike proizvodnje, izvoza in uvoza, skupnega prevzemanja rizika, skupnega razporejanja dohodka in podobno.

NAŠE GOSPODARJENJE V PRVEM POLLETJU

Proizvodnja za 37 odstotkov nad lansko — Prodaja upada, plan izpolnjen le s 35 odstotki — Izvoz pod zastavljenimi cilji — Zaloge in finančni rezultati so odraz slabe prodaje — osebni dohodki nad lanskim povprečjem — Potrebni so sanacijski in stabilizacijski ukrepi.

NOVA PRODAJALNA POHIŠTVA V ZAGREBU

V aprilu je skupni delavski svet Bresta sprejel sklep, da v Zagrebu odpremo novo industrijsko prodajalno pohištva. Poslovala naj bi na prostoru Zagrebškega velesejma v paviljonu št. 12, ki je zakupljen od proizvajalcev pohištva in služi za dvakrat letno predstavitev pohištva zagrebskim in drugim obiskovalcem.

Začetni rezultati prodajalne so zelo dobri, saj je v treh tednih poslovanja dosegla 48 milijonov starih dinarjev prometa, kar je več kot smo planirali. Vse torej kaže, da je mogoče z dobro organizacijo in prizadevnimi ljudmi tudi ob slabih pogojih (velesojem je precej iz mesta, poslujejo brez skladišča) doseči dobre rezultate in da bomo ponovno dokazali trgovski mreži, da se naše blago da dobro prodajati, če se le hoče.

GRADNJA ŽAGALNICE GRE H KONCU

V tem času opravljajo zadnja gradbena dela pri dokončanju depoja za sekance, pri čistilnih napravah, povezavi meteorne kanalizacije z glavnim odtočnim kanalom ter druga manjša dela. Računamo, da bodo na gradbenem področju vsa dela končana v juliju.

Iz uvoza smo dobili vso opremo po pogodbi in je tudi že zmontirana. Manjše zastoje pri montaži nam povzročajo nekateri deli opreme, ki so bili dobavljeni v premajhni količini po krivdi dobavitelja oziroma jih je dobavitelj pozabil poslati z glavno opremo. Upamo, da bomo tudi te naknadne pošiljke dobili pravočasno in jih takoj nato zmontirali.

DELO DRUŠTVA INŽENIRJEV IN TEHNIKOV

Na Brestu smo Društvo inženirjev in tehnikov ustanovili pred dvema letoma. Za to obdobje se ne moremo pohvaliti, da smo naredili karkoli pomembnega. Razen nekaj organiziranih predavanj in strokovnih ekskurzij nismo storili nič bistvenega.

Vzroki za to so v premajhni delavnosti predsednika in odbora, pa tudi ostalih članov. Pri njih ni pravega zanimanja za kakršnokoli delo, ki ni gmotno ali drugače stimulirano. Mislim, da je edini izhod za uspešno delovanje društva v strokovno pripravljenem programu dela in doslednem uresničevanju tega programa. Kadri, ki po posameznih področjih dela lahko največ prispevajo, pa bi morali žrtvovati del prostega časa tudi za to dejavnost.

MLADINA PO PARTIZANSKIH POTEH

V spomin na 4. julij se je letos že četrthi mladinska pohodna enota odpravila po poteh domicilnih enot Notranjske. Z našim pohodom in komemoracijami smo počastili dan borca kot velik praznik mnogih, ki se jim moramo zahvaliti za vse, kar imamo. S tem pohodom pa so se tudi odnosi med nami samimi okrepili, začutili smo, da smo organizacija, da nas vežejo skupna vprašanja, skupne naloge in pravice. Le v slogi je moč. Skupno bomo lahko dosegli cilje in spreminjali družbo.

Na letošnjem pohodu so sodelovali 104 mladinci. Na cilju jih je bilo nekaj manj, saj je dolga pot tudi naredila svoje.

Z lanske gobarske razstave. Jo bo gobarsko društvo pripravilo tudi letos?

Notranjske ostrnice

Prostovoljne delovne akcije

KAKO SI KRAJANI RAKEKA UREJAMO SVOJE OKOLJE

Znane so težave, s katerimi se srečujemo pri financiranju krajevnih skupnosti oziroma zadovoljevanju potreb krajanov. Ustavljeni viri financiranja ne zagotavljajo dovolj sredstev za vse potrebe v krajih, kjer živimo. Ta sredstva so komaj dovolj za plačilo funkcionalnih stroškov.

Za asfaltiranje posameznih ulic, ureditev kanalizacije, javne razsvetljave, avtobusnih postajališč, pokopališč, pločnikov in drugega pa skoraj vedno zmanjka denarja.

Krajanj Rakeka čutimo potrebo po izboljšanju cele kopice stvari. Zavedamo se, da za napredek našega kraja ne bo nihče poskrbel tako kot mi sami. Zato smo se na pobudo krajevnih konference SZDL in sveta krajevnih skupnosti odločili za izvedbo dveh prostovoljnih delovnih akcij.

Prvo smo imeli aprila lani in smo z njo želeli očistiti naselje različne šare, smeti in odpadkov in tako polepšati zunanji videz kraja. Organizirana je bila zelo na hitro in zato nekoliko pomanjkljivo, a kljub temu uspešno, saj je na akciji sodelovalo nad osemdeset krajanov. Da je akcija uspela, so zaslužne predvsem športne organizacije: košarska sekcija, jamarsko in balinarsko društvo, nogometni klub ter organizacija Rdečega križa, društvo prijateljev mladine, gasilsko društvo in Kartonažna tovarna.

Ugotovili smo, da je bila akcija zelo koristna in bili smo enotnega mnenja, da bomo naslednje leto akcijo ponovili, jo pravočasno in bolje organizirali ter pritegnili še več krajanov.

Druga akcija je imela namen zaslužiti denar, s katerim bi lažje izpolnili naloge iz letnega načrta. Organizirana je bila dvakrat. Na prvem zboru nas je bilo več kot dvesto, vendar smo se zaradi deževnega vremena dogovorili, da akcijo preložimo za teden dni. Drugič se nas je zbralo nekaj manj, ker se je veliko krajanov udeležilo druge, še potrebnejše akcije, iskanja pogrešanega helikopterja. Na akciji je sodelovalo veliko učencev osnovne šole. Pod strokovnim vodstvom gozdarjev smo pogozdovali in »barvali smrečice«. S celodnevним prizadevnim delom smo zaslužili 400 tisoč dinarjev, kar je bilo v celoti porabljeno za plačilo stroškov asfaltiranja.

Tudi letos bomo organizirali eno ali dve taki delovni akciji. Zaslužek bomo namenili za sofi-

nanciranje letnega načrta krajevnih skupnosti. Glede na razprave na zborih krajanov bomo delno uredili pokopališče z mrliško vežico, uredili javno razsvetljavo, pločnike, avtobusna postajališča in druge prepotrebne stvari.

Delovnih akcij ne bomo organizirali samo zato, ker s tem prispevamo k financiranju programa krajevnih skupnosti, ampak

tudi zato, ker takšne akcije ljudi zbližujejo in povezujejo. Složnost, prijateljstvo in medsebojno spoštovanje pa so osnova za napredek vsake skupnosti, tudi krajevnih skupnosti. Vsi smo za napredek svojega kraja, da pa bo hitrejši, bomo k temu prispevali s svojim prostovoljnim delom.

J. Truden

Antona Purkarta sem obiskal na domu v Otavah, kjer sta z ženo v kuhinji izdelovala zobo-

trebce. Tone Purkart, ki nikoli ne mara biti brez dela, je nasekoval les, žena pa ga je obrezovala v zobotrebce. »Bolj za hobi«, sta dejala, »sicer pa lahko z izkupičkom plačava stroške za elektriko, radio in televizor.«

Tone se kar ni mogel načuditi mojemu nenadnemu obisku; po majhni zadregi pa se je hitro zbral in pogovor je stekel tako kot steče med znanci.

»Vse Brestovce zelo rad vidim, saj sem se v glavnem z vsemi dobro razumel.

Enkrat mi je šlo malo za nohte. Vedno sem rad posegel v razprave, takrat pa sem šel nekoliko predaleč. No, vse se je srečno izteklo.

Podjetje Brest za našo občino ogromno pomeni. Vsepovsod ga je čutiti. Ljudem daje resnično socialno varnost, vendar se vsi

tega še ne zavedajo. Organiziranost Bresta je primerna za tolikšno število zaposlenih, pa naj si bo v pogledu dolžnosti ali pravic delavcev. Brestov obzornik nestrpnost pričakujem iz meseca v mesec, saj iz njega izvem za sprotne razmere, prizadevanja in težave. Sicer pa je iz Otav še veliko delavcev, ki delajo v tovarni, pa se tudi z njimi pogosto pogovarjam o delu na Brestu.

Če me že boste slikali, bi želel, da bi me pod tole sliko v dnevni sobi, ki sem jo dobil od sodelavcev za darilo, ko sem odhajal v pokoj. Poglejte tudi to stensko uro, ki sem jo dobil v dar od sodelavcev in še druga darila. O, še vedno se počutim Brestovca tako, da me posamezni dogodki razveselijo ali prizadejejo, kakor prej, ko sem bil aktiven delavec.

No, ničesar mi ne manjka; z ženo imava primerno stanovanje — še nekoliko preveliko je. Včasih grem na lov, imam pa tudi nekaj funkcij pri Rdečem križu. Še vedno sem aktiven pri organiziranju krvodajalskih akcij. Od Rdečega križa sem dobil priznanje — plaketo in simbolno značko. Sem tudi tajnik gasilskega društva v Otavah. Tako mi ni dolgčas.«

Pozdravili smo. Oba z ženo pa sta v en glas naročala, naj pozdravim Brestove delavce.

J. Klančar

Namesto zmagoslavja-neuspeh

IV. ŠPORTNE IGRE DELAVCEV SOZD SLOVENIJALE

29. junija so bile v športnem parku na Kodeljevem IV. športne igre delavcev SOZD Slovenijales, ki jih je tokrat organizirala trgovinska delovna organizacija.

Na igrah je sodelovalo blizu 700 športnikov — delavcev iz osemnajstih delovnih organizacij, med njimi tudi 67 Brestovcev. Sodelovali so tudi športniki iz manjšinskega podjetja Indules iz Trsta, v okviru katerega deluje predstavništvo Slovenijalesa.

Predstavniki organizatorja je v otvoritvenem govoru vsem udeležencem zaželel prijetno počutje in dobre rezultate. Posebej je poudaril pomen te športne manifestacije, ki ne pomeni le merjenja moči, temveč tudi pomemben prispevek k medsebojnemu prijateljstvu in sodelovanju med delavci sestavljene organizacije.

Po uvodni slovesnosti so se začela športna srečanja. Tekmovanja so bila privlačna in športno vzdušje se je stopnjevalo iz srečanja v srečanje. Ekipe, ki so krojile vrh končne lestvice na prejšnjih igrah, so bile tudi letos izenačene.

Prihodnje igre bodo v Kočevju. Za Brest — zmagovalca na treh prejšnjih igrah — pomeni tretje mesto neuspeh. Takšen padec je posledica slabih priprav, usihajoče motivacije delavcev za športno rekreativno vadbo, nizke telesno kulturne ravni in skromnih finančnih sredstev.

REZULTATI:

Kegljanje — moški (15 ekip)

	kegljev
1. LIK	2596
2. Trgovina	2473
3. Brest	2450

Kegljanje — ženske (11 ekip)

	kegljev
1. Oprema	1443
2. Savinja	1425
3. Trgovina	1414
8. Brest	1293

Košarka — moški (9 ekip)

1. Trgovina
2. Lesonit
3. KLI
4. Brest

Mali nogomet (16 ekip)

1. Tovarna meril
2. Savinja
3. Brežice
4. Brest

Namizni tenis — moški (9 ekip)

1. Trgovina
2. KLI
3. Brest

Namizni tenis — ženske (5 ekip)

1. KLI
2. Brest
3. Savinja

Odbojka — moški (6 ekip)

1. Tovarna meril
2. KLI
3. Savinja
4. Brest

Odbojka — ženske (6 ekip)

1. Trgovina
2. Tovarna meril
3. Savinja
4. Brest

Streljanje — moški (10 ekip)

	krogov
1. Tovarna meril	669
2. Brest	666
3. Savinja	632

Streljanje — ženske (8 ekip)

	krogov
1. Brest	471
2. Savinja	420
3. Brežice	415

Šah — moški (9 ekip)

	točke
1. Tovarna meril	25
2. Trgovina	23,5
3. Lignošper	21
4. Brest	21

Šah — ženske (5 ekip)

	točke
1. Trgovina	11
2. Brest	7
3. KLI	6

Igre spretnosti (8 ekip)

1. Savinja
2. KLI
3. Lesonit
7. Brest

SKUPNI KONČNI VRSTNI RED

(18 delovnih organizacij)

	točke
1. Savinja	393
2. Trgovina	391
3. Brest	387
4. KLI	357
5. Tovarna meril	330
6. Lignošper	261
7. LIK	226
8. Idrija	149
9. Lesonit	126
10. Brežice	125
itd.	

L. Palčič

Balinarji so tekmovali

OBČINSKO SINDIKALNO PRVENSTVO V BALINANJU

Za občinsko sindikalno prvenstvo v balinanju se je prijavilo dvajset moštev, tekmovalo pa jih je štirinajst. Razdeljena so bila v štiri skupine po pet moštev. Predtekovanja so bila na baliniščih na Rakeku, v Cerknici in Starem trgu, finalna tekovanja pa na baliniščih na Rakeku.

Prva tri moštva so dobila pokale, ki jih je prispeval občinski sindikalni svet.

Vrstni red:

1. Postaja milice
2. Brest — TOZD Pohoštvo
3. Kartonažna Rakek
4. Brest — TOZD Zagalnica
5. Društvo upokojencev Cerknica
6. Brest — TOZD Masiva
7. Zavod za urejanje prostora
8. Brest — TOZD Iverka itd.

Tekmovanje je potekalo v pravem športnem vzdušju ob dobri organizaciji balinarskih klubov z Rakeka, iz Cerknice in Loške doline.

D. Zabukovec

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC

Ureja uredniški odbor: VIII FRIM, Franc GORNIK, Viktor JERIC, Jože KLANČAR, Srečo KNAP, Božo LEVEC, Drago MAZIJ, Danica MODIČ, Janez OPEKA, Vanda ŠEGA, Marjan ŠIRAJ in Franc TRUDEN

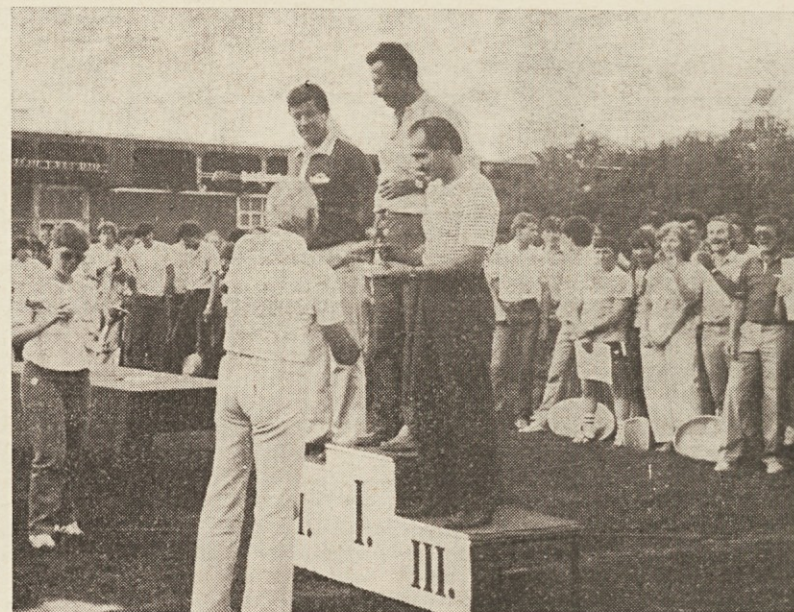
Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednica odbora: Vanda ŠEGA.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za Informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Naklada 2800 izvodov.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.

Najboljši na zmagovalnih stopnicah — predstavniki SAVINJE, TRGOVINE in BRESTA

Strelske novice

BRESTOVE STRELKE ZMAGALE NA IGRAH SOZD SLOVENIJALE

Na 4. letnih športnih igrah delavcev Slovenijales je Brest nastopil v streljanju z zračno puško z žensko in moško ekipo. V moški konkurenci je nastopilo 10 ekip. Zmagala je Tovarna meril iz Slovenj Gradca (669) pred Brestom (666) in Savinjo iz Celja (632).

V ženski konkurenci je nastopilo 8 ekip, med katerimi je zmagal Brest. Tudi v posamezni konkurenci so prva mesta pripadla Brestovim strelkam. Uspeh je nedvomno odraz resnih priprav.

Ekipno ženske:

	krogov
1. Brest Cerknica	471
2. Savinja Celje	420
3. Tovarna pohištva Brežice	415

Posamežno ženske:

	krogov
1. Bernarda Vrenko (Brest)	160
2. Iva Kraševac (Brest)	156
3. Marija Svet (Brest)	155

REPUBLIŠKO TEKMOVANJE ZA MEMORIAL PERA CESTNIKA

Strelska zveza Slovenije je na strelišču v Ljubljani organizirala republiško strelsko tekmovanje za memorial Pera Cestnika, v spomin na borca in pionirja slovenskega strelstva.

Ekipe so bile tričlanske in so tekmoval z vojaško puško v ležečem položaju na 100 metrov. Nastopilo je 21 ekip in 68 posameznikov.

Strelci strelske družine Brest so nastopili z eno ekipo in dvema posameznikoma. Ekipno so zasedli tretje mesto, kar je do sedaj največji uspeh v streljanju z vojaško puško.

Za ekipo so nastopili Janez Matičič (169), Milan Zalar (169) in Jože Kobe (168).

Rezultati:

	krogov
1. Postojna	520
2. Tine Kmetič, Trzin	512
3. Brest Cerknica	506
4. Rajko Skapin, Ljubljana	503
5. Ernest Draksler, Hrastnik	491

NA DRŽAVNEM PRVENSTVU PIONIRKE BRESTA — ČETRTE

Strelska zveza Hrvatske je bila letos organizator 40. državnega prvenstva v streljanju z malokalibrsko puško za pionirke in pionirke v trojnem položaju. Prvenstvo je bilo v Zagrebu.

Tekmovalo je skoraj 200 pionirjev in pionirk iz vse Jugoslavije, ki so na republiških prvenstvih dosegli določene norme. Rekordnih rezultatov ni bilo, tako da ima rekord za pionirke še vedno Saša Istenič, pionirka Bresta.

Strelska družina Brest je nastopila na prvenstvu z ekipo pionirk in enim pionirjem posamezno.

Pionirke so dosegle odlično, toda žal nevaležno 4. mesto s 663 krogi, kar je tudi izenačen republiški rekord za pionirke. Med posameznicami pa si 11. mesto delijo Saša Istenič (230 krogov), Ines Otoničar (230 krogov) in Sanja Radisavljević (230 krogov), SD Voždovac.

Ekipno pionirke:

	krogov
1. Dalmacijacement Solin	727
2. Voždovac Beograd	690
3. Niš 1881 Niš	673
4. BREST Cerknica	663
5. Tomislav Cokarić Stobreč	660
6. Pinki Kladovo	660

F. Mahne

Filmi v avgustu

1. 8. ob 20. uri — ameriška drama STREL V MESEC.
3. 8. ob 20. uri in 4. 8. ob 16. uri — italijanski pustolovski film JAZ IN NILSKI KONJ.
4. 8. in 5. 8. ob 20. uri — hongkonški akcijski film PET ZMAJEVIH KREMLJEV.
8. 8. ob 20. uri — nemška erotična komedija ŠVEDINJE V INTERNATU.
9. 8. in 12. 8. ob 20. uri — ameriška grozljivka PIRANHA, II.
10. 8. ob 20. uri in 11. 8. ob 16. uri — ameriška komedija NAJBOLJŠA MALA JAVNA HISA.
10. 8. ob 17. uri in 11. 8. ob 20. uri — ameriški film katastrofe DAN POTEM.
15. 8. ob 20. uri — ameriška komedija LOKALNI HEROJ.
16. 8. in 17. 8. ob 20. uri ter 18. 8. ob 16. uri — ameriška komedija POLICIJSKA AKADEMIJA.
17. 8. ob 17. uri — ameriška risanka SMRKCI IN ČAROBNA PIŠČAL.
18. 8. in 19. 8. ob 10. uri — ameriška drama OBSODBA.
22. 8. ob 20. uri — ameriška drama PRVI PONEDELJEK V OKTOBRU.
23. 8. ob 17. uri in 26. 8. ob 20. uri — ameriški karate film V ZMAJEVEM GNEZDU.
23. 8. ob 20. uri, 24. 8. ob 16. uri in 25. 8. ob 20. uri — španska melo drama MATI, POSLUŠAJ PESEM MOJO.
24. 8. ob 20. uri in 25. 8. ob 16. uri — ameriški pustolovski film CONNAN.
29. 8. ob 20. uri — ameriška komedija BITI ALI NE BITI.
31. 8. ob 20. uri — hongkonški karate film JEKLENI ČLOVEK.

Kegljavke BRESTA — razočarale (delno tudi moški)

Strelci BRESTA — solidni (ženska ekipa odlična)